

KUORTANE

Elämisen hehkua

KUORTANEEN KUNTA

TASEKIRJA

1.1. – 31.12.2017

Khall 3.4.2018 § 54
Khall 4.6.2018 § 91
Kvalt 11.6.2018 § 20

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	4
2. TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS.....	4
2.1 Tilinpäätöstä koskevat säännökset.....	4
2.2 Tilinpäätöksen sisältö.....	4
3. TOIMINTAKERTOMUS.....	4
3.1 Toimintakertomuksen pakolliset ja suositeltavat asiat.....	4
3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	5
3.2.2 Kunnan hallinto.....	6
3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	9
3.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	9
3.2.5 Kunnan henkilöstö.....	10
3.2.6 Ympäristötekijät.....	10
3.2.7 Arvio tulevasta kehityksestä.....	10
3.3 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	11
3.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	11
3.3.2 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	12
3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	12
3.4.1 Tuloslaskelma 2017.....	12
3.4.2 Rahoituslaskelma 2017.....	14
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	17
3.6 Kunnan kokonaistulot ja menot.....	19
3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	19
3.7.1 Konsernirakenne.....	19
3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	20
3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä.....	20
3.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	21
3.7.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat.....	22
3.8 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	26
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	26
4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	26
4.1.1 KUNNANHALLITUS.....	26
Yleishallinto.....	27
Elinkeinopalvelut.....	28
Projektit.....	28
Sosiaali- ja perusturvapalvelut.....	29
4.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	30
Sivistyshallinto.....	31
Peruskoulupalvelut.....	32
Lukio- ja ammattikoulutuspalvelut.....	33
Kirjastopalvelut.....	33
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut.....	34
Liikuntapalvelut.....	35
Varhaiskasvatuspalvelut.....	36
4.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	37

Kuntatekniikan hallinto.....	37
Tilapalvelut.....	38
Yhdyskuntatekniset palvelut.....	40
Vesihuoltolaitos.....	41
4.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	41
Rakennusvalvonta.....	42
Ympäristönsuojelu.....	42
4.1.5 Kaavoituskatsaus.....	43
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	46
4.3 Investointiosan toteutuminen.....	47
4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	48
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	49
5.1 Kunnan tuloslaskelma.....	49
5.2 Kunnan rahoituslaskelma.....	50
5.3 Kunnan tase.....	51
5.4 Konsernin tuloslaskelma.....	53
5.5 Konsernin rahoituslaskelma.....	54
5.6 Konsernin tase.....	55
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	57
6.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	57
6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	57
6.3 Tuloslaskelman liitetiedot.....	57
6.4 Tasetta koskevat liitetiedot.....	60
6.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	60
6.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	62
6.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	63
7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	65
7.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos.....	65
7.1.1 Tuloslaskelmat.....	65
7.1.2 Rahoituslaskelma.....	67
7.1.3 Tase.....	68
7.1.4. Toimintakertomus 2017.....	69
Arvio tulevasta kehityksestä.....	70
8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAKAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	71
8.1 Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2017.....	71
8.2 Tilintarkastuksen palkkiot.....	72
9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	72
10. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT.....	74

1. JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnat noudattavat kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään kirjanpitolakia soveltuvin osin. Kunnan tilinpäätös- ja toimintakertomuksen tarkoituksena on antaa oikea ja riittävä kuva kunnan toiminnasta ja taloudesta.

2. TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS

2.1 Tilinpäätöstä koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

2.2 Tilinpäätöksen sisältö

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan on sisällytettävä tilinpäätökseensä tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

3. TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Toimintakertomuksen pakolliset ja suositeltavat asiat

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen antamisesta vastaa kunnanjohtaja ja kunnanhallitus.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävä on selvittää valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja -suunnitelmassa.

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin tuloslaskelmassa, taseessa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli Kuortaneen kunnan taloudessa hyvä. Ylijäämää kertyi noin 654 000 euroa ja kunnan lainamäärä pieneni vuoden aikana 1,034 miljoonaa euroa. Kunnan taseessa on vuoden 2017 tulos huomioiden ylijäämää 2,365 miljoonaa euroa. Lyhyt- ja pitkäaikaista lainaa oli tilivuoden lopussa yhteensä 6,974 miljoonaa euroa

Heikentävästi talousarvion toteutumiseen vaikutti Verkko-osuuskunta Kuuskaistan yrityssaneerausmenettely, mikä merkitsi noin 320 000 euron alaskirjausta. Myös asumiskelvottomaksi todetun Kuismankartanon purkaminen aiheutti jäljelläolleen tasearvon johdosta noin 297 000 euron vaikutuksen kuluihin.

Edellä mainituista kertaluonteisista kulukirjauksista huolimatta kunnan talous toteutui talousarviota paremmin. Vuosikatetta kertyi noin 496 000 euroa suunniteltua enemmän ja ylijäämää noin 324 000 euroa talousarvioon merkittyä enemmän.

Hyvän tuloksen mahdollisti toimintakatteen (nettomenojen) toteutuminen vuonna 2017 noin 645 000 euroa suunniteltua pienempänä. Vuoden 2016 toimintakatteeseen verrattuna kasvua tuli vain 174 000 euroa, 0,78 %. Vuonna 2017 jäivät nimenomaan kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan nettomenot selvästi alle talousarvion.

Kunnanhallituksen nettomenot alittivat talousarvion noin 216 000 eurolla. Tähän vaikuttivat mm. käyttöomaisuuden myyntitulojen toteutuminen noin 70 000 euroa budjetoitua paremmin ja kunnalle tullut perintö. Myös vuokratulot elinkeinopalveluissa ylittivät suunniteltua paremmasta käyttöasteesta johtuen.

Sivistyslautakunta puolestaan alitti arvioidut nettomenonsa noin 373 000 eurolla. Toimintamenoissa suurin alitus 119 000 euroa toteutui nuoriso- ja kulttuuripalveluissa, suunnitellun juhlavuoden hankkeen jäätyä sellaisenaan toteutumatta. Toimintatuottojen puolella suurimmat ylitykset talousarvioon nähden olivat varhaiskasvatuspalvelujen noin 133 000 euroa ja peruskoulupalvelujen noin 49 000 euroa. Nuoriso- ja kulttuuripalvelut jäivät arvioiduista tuloistaan noin 103 000 euroa.

Ympäristölautakunnan nettomenot alittivat budjetoidun noin 37 000 eurolla ja teknisen lautakunnan nettomenot noin 18 000 eurolla. Vesilaitoksen tulos oli kertomusvuonna noin 190 000 euroa ylijäämäinen, viemärlaitos puolestaan tuotti alijäämää noin 34 000 euroa. Vesihuoltolaitoksen taseessa on vuoden 2017 tulos huomioiden ylijäämää noin 1,122 miljoonaa euroa.

Verotulokohta toteutui vuonna 2017 talousarvion mukaisesti, ylitystä noin 4500 euroa. Vuoteen 2016 verrattuna kasvua tuli noin 194 000 euroa. Valtionosuuksissa jäätii budjetoidusta hieman, noin 21 000 euroa. Rahoitustuloihin kirjattiin kertomusvuonna Kuusiolinnalla Terveys Oy:n maksamia osinkoja 154 000 euroa.

Vuonna 2017 valtuusto hyväksyi luonnoksen Kuortaneen kunnan ja Artun Palveluasunnot Oy:n väliseksi välivuokraussopimukseksi. Yhtiö rakennuttaa omistukseensa ikäihmisten palvelutalon (tehta-yksikön), jonka kunta vuokraa itselleen vuokratakseen siitä edelleen asumispaikkoja ikäihmisille. Hankkeen toteutuminen on kuitenkin siirtynyt valtuuston päätöksestä kesällä 2017 tehdyn valituksen johdosta, hallinto-oikeus ei ole vielä antanut päätöstään.

Niinikään palvelujen edelleen kehittämiseksi selvitettiin kertomusvuonna uuden alakoulun rakentamista. Selvitystyön jälkeen valtuusto hyväksyi taloussuunnitelmaan koulun rakentamisen aloittamisajankohdaksi vuoden 2020. Vuonna 2018 tehdään talousarvioon merkityn mukaisesti kouluhankkeen edellyttämä asemakaavamuutos Korttesmäentien ja Koulutien kulmauksessa.

Vuonna 2017 hyväksyttiin urheiluopiston asemakaavamuutos tulevien vuosien rakennusinvestointien mahdollistamiseksi. Myös Sampolan yritysalueen asemakaavaa tarkistettiin ajankohtaisista yrityshankkeista johtuen. Osayleiskaavan laatiminen Kuortanejärven posjoisosaan eteni selvitysten, inventointien ja emätilatarkastelun kautta.

Nettoinvestointeja kertyi kertomusvuonna noin 870 000 euroa. Lähes 2,2 miljoonan euron vuosikate ja hillitty määrä investointeja mahdollisti lainamäärän vähenemisen. Vuoden 2017 lopussa kunnalla oli

kuntatodistusohjelmaan perustuvaa lyhytaikaista lainaa 6,300 miljoonaa euroa ja pitkäaikaista lainaa noin 0,673 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisen lainan korko oli kertomusvuonna negatiivinen.

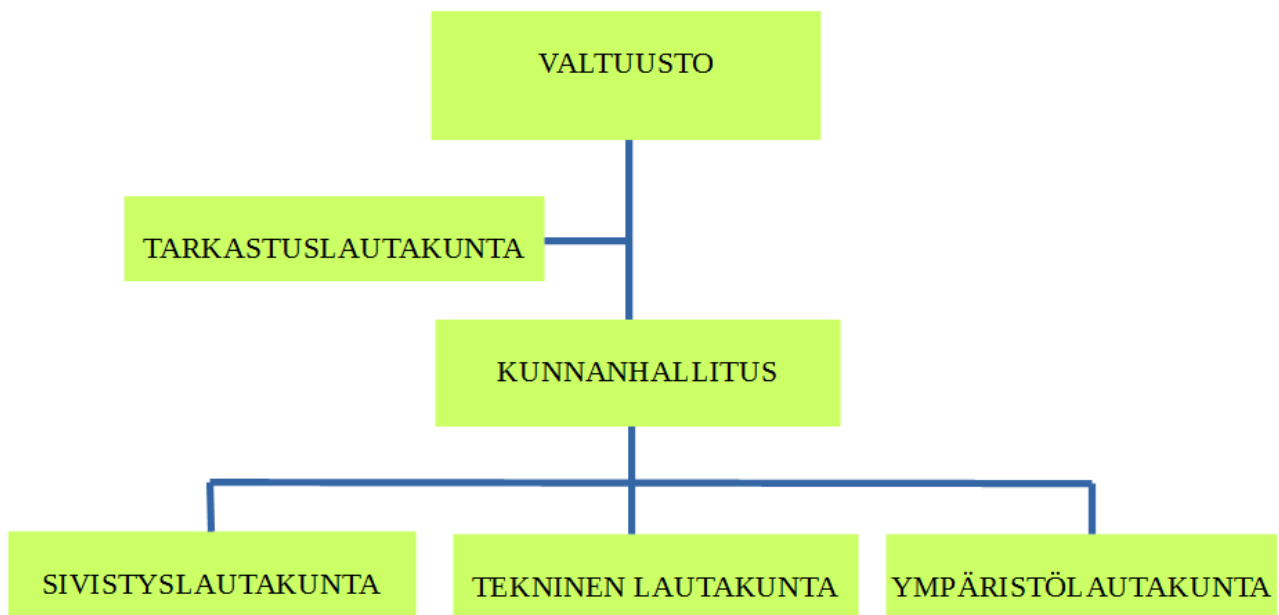
Vuoden 2017 lopussa kunnalla oli lainaa 1917 euroa / kunnan asukas. Konsernilainaa oli kunnalla vuoden lopussa 4144 euroa / kunnan asukas.

Asukasluku oli tilivuoden lopussa 3637, jossa on vähennystä edellisvuodesta 54. Tämä selittyy muuttoliikkeen tappiolla (19) ja luonnollisella väestönmuutoksella (35).

Pentti Turunen

3.2.2 Kunnan hallinto

Toimielinorganisaatio 2017

Toimielinten kokoonpanot 1.1. - 31.5.2017

Kunnanvaltuusto

Puheenjohtaja
Mäkelä Satu KESK

I varapuheenjohtaja
Liesmäki Merja KOK

II varapuheenjohtaja
Rantanen Jukka KESK

III varapuheenjohtaja
Palomäki Seppo PS

Suomen Keskusta r.p. 10
Toivola Teppo
Sepponen Pertti
Mäki-Mustapää Sirpa
Siukola Jari
Anttila-Varpula Elina
Hautamäki Monica
Laitila Janne
Keisala Aulis

Kansallinen Kokoomus r.p. 6
Ridanpää-Taittonen Annu
Petäjaniemi Aapo
Yli-Leppälä Antti
Sasi Margit
Laitila Rauno

Perussuomalaiset r.p. 3
Lampinen Tauno
Lindahl Tuija

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 2
Honkala Pasi
Ojala Arto

Kunnanhallitus	Tarkastuslautakunta	Keskusvaalilautakunta
Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu Vpj. Toivola Teppo Anttila-Varpula Elina Mäki-Mustapää Sirpa Siukola Jari Hautamäki Monica Laitila Rauno Yli-Opas Kari Lampinen Tauno Santanen Alpo	Puheenjohtaja Palomäki Seppo Vpj Laitila Janne Yli-Isotalo Päivi Riukulehto Sulevi Hautamäki Raija	Puheenjohtaja Anttila-Varpula Elina Vpj. Kuha Sirpa Koskela Antti Eskeli Elina Kontola Veikko
Sivistyslautakunta	Tekninen lautakunta	Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja Petäjaniemi Aapo Vpj. Kuhalampi Harri Rintakallio Eero Tikkanen Taina Liesmäki Merja Lindahl Tuija Mäki-Kahra Marita	Puheenjohtaja Laitila Janne Vpj. Varila Riikka Tuovila Esko Hunnakko Lilli Yli-Leppälä Antti Eskeli Elina Nokelainen Heikki	Puheenjohtaja Sankelo Varpu Vpj.Sepponen Pertti Kivimäki Taina Kulju Sanna Haapa-aho Jouni Kontola Veikko Laurila Jorma

Toimielinten kokoonpanot 1.6. - 31.12.2017

Kunnanvaltuusto		
Puheenjohtaja Teppo Toivola KESK	I varapuheenjohtaja Seppo Palomäki PS	II varapuheenjohtaja Rantanen Jukka KESK
Suomen Keskusta r.p. 9 Mäki-Mustapää Eeli Yli-Hyynilä Antti Haapa-aho Anne Hautamäki Monica Lantela Antti Kuusisto Eila Kiviniemi Jukka	Kansallinen Kokoomus r.p. 5 Ridanpää-Taittonen Annu Koivisto Ilpo Laitila Rauno Varila Riikka Petäjaniemi Aapo	Perussuomalaiset r.p. 3 Lampinen Tauno Takala Jouni Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 1 Honkala Pasi Suomen Sosiaalidemokraatit (SDP) r.p.1 Kontola Veikko
Kunnanhallitus 7 jäs	Tarkastuslautakunta 5 jäs	Keskusvaalilautakunta
Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu Vpj. Haapa-aho Anne Mäki-Mustapää Eeli Yli-Hyynilä Antti Koivisto Ilpo Lampinen Tauno Mäki-Kahra Marita	Puheenjohtaja Varila Riikka Vpj Palomäki Seppo Sippola Mauno Saarimäki Jorma Kaaranka Armi	Puheenjohtaja Anttila-Varpula Elina Vpj. Pesonen Noora Koskela Antti Eskeli Elina Kontola Veikko

Sivistyslautakunta	Tekninen lautakunta	Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja Petäjaniemi Aapo Vpj. Yli-Leppälä Erno Hautamäki Monica Kuusisto Eila Lindahl Tuija Haapala Arto Piironen Petra	Puheenjohtaja Rintakallio Eero Vpj. Virtaniemi Jyrki Hunnakko Lilli Joensuu Timo Salminen Annukka Vesteri Maria Pasto Pekka	Puheenjohtaja Takala Jouni Vpj. Kontola Veikko Heroja-Anttila Mari Kuhalampi Harri Laitila Arttu Mäki-Hallila Elina Kivimäki Johanna

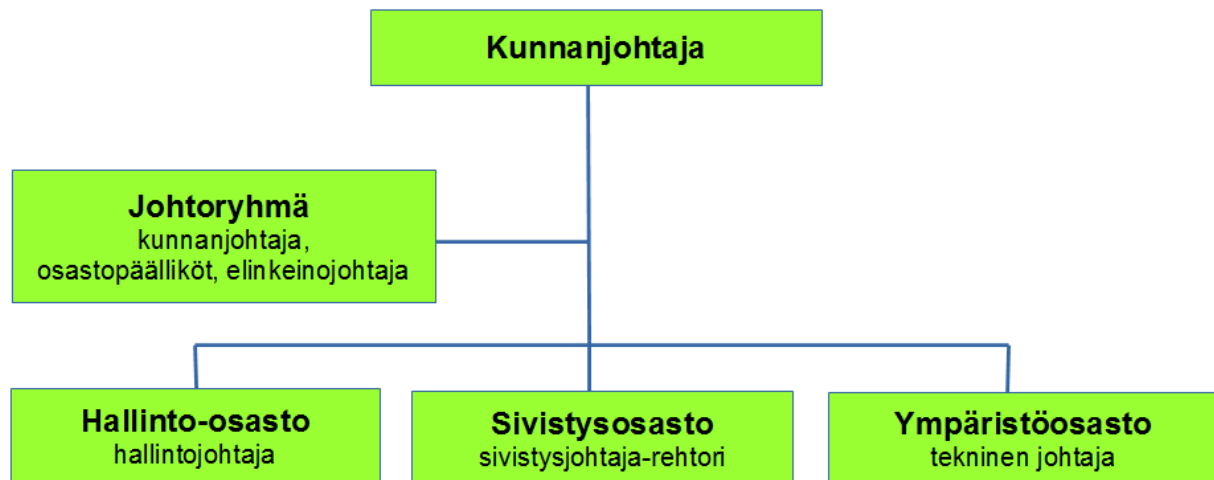
Kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijät 2017

Kunnanhallitus	Sivistyslautakunta	Tekninen lautakunta
Kunnanjohtaja	Sivistysjohtaja-rehtori	Tekninen johtaja

Ympäristölautakunta

Rakennustarkastaja
Ympäristöpäällikkö

Virasto-organisaatio 2017

Tilivelvolliset viranhaltijat 2017

Virka	Viranhaltija
Kunnanjohtaja	Pentti Turunen
Hallintojohtaja	Jaana Salo
Elinkeinojohtaja	Jyri Saranpää
Sivistysjohtaja-rehtori	Sanna Koivisto
Lukion rehtori	Juha Virtanen
Kirjaston johtaja	Helinä Hemminki
Nuoriso- ja kulttuurisihteeri	Annukka Salminen
Liikuntasihteeri	Lauriina Aninko
Varhaiskasvatuspäällikkö	Elina Vainionpää
Tekninen johtaja	Martti Ranta
Kiinteistöpäällikkö	Arto Ojala
Palvelupäällikkö	Mari Virtaniemi
Rakennustarkastaja	Marjukka Latva-Laturi
Ympäristöpäällikkö	Jukka Kotola

3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

VM:n arvion mukaan vuoden 2017 ajan jatkunut Suomen talouden vahva kasvu hidastuu kahden prosentin tuntumaan seuraavien kahden vuoden kuluessa. Myös yksityisten investointien kasvu hidastuu, mutta investoinnit nousevat kuitenkin pitkästä aikaa yli 19 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Vuosina 2018 ja 2019 palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky pysyy hyvänä. Työn tuottavuus kasvaa nopeammin kuin vuosiin. Suotuisa suhdanne lisää työllisyyttä ja työttömyys alenee. Työllisyysaste lähentelee 71 prosenttia v. 2019.

Keskeiset ennusteet	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	määrän muutos, prosenttia					
BKT markkinahintaan	-0,6	0	1,9	3,1	2,4	1,9
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-1,3	3,2	4,2	3,5	3,5	3,6
Kokonaistarjonta	-0,8	0,9	2,5	3,2	2,7	2,4
Tavaroiden ja palvelujen vienti	-2,7	0,8	1	6,8	4,5	4,5
Kulutus	0,4	1,1	1,6	1,3	1,3	0,9
Investoinnit	-2,6	0,7	7,2	5,6	4,1	4,1
Kokonaiskysyntä	-0,8	1,1	2,1	3	2,5	2,2
Työllisyysaste %	68,3	68,1	68,7	69,4	70,3	70,7
Työttömyysaste %	8,7	9,4	8,8	8,6	8,1	7,7
Lyhyet korot %	0,2	0	-0,3	-0,3	-0,2	0
Pitkät korot %	1,5	0,7	0,4	0,6	0,9	1,4

VM/Taloudellinen katsaus, talvi 2017

Paikallinen taloudellinen kehitys on riippuvainen väestökehityksestä ja sen myötä työvoiman saatavuudesta. Vuonna 2017 asukasluvun muutos oli -54 henkilöä. Tästä luonnollinen väestönmuutos oli -35 henkilöä ja nyt vuonna 2017 nettomuutto oli -19 henkilöä negatiivinen kahden nettomuutoltaan positiivisen vuoden jälkeen. Työttömien osuus työvoimasta on edelleen maakunnan alhaisimpia 5,9 (Etelä-Pohjanmaa 8,5 / koko suomi 10,9)

Kuortaneella on vireää ja kannattavaa yritystoimintaa. Työttömyysprosentin alhaisuus on käytännössä tarkoittanut ongelmia työvoiman saatavuuteen tietyillä aloilla. Työvoimahaasteet aiheuttavat jopa kasvun ja kehityksen esteitä. Toisaalta yritysten työvoima pendelöi ja työvoimavuokrauksen myötä työperäinen maahanmuutto on tasaisesti lisääntynyt. Pendelöinti Kuortaneelta muille paikkakunnille töihin on myös vilkasta, toiseksi yleisintä maakunnassa. Työvoiman liikkuvuus on kuitenkin kasvava haaste, työvoimapula on tietyillä aloilla valtakunnallista. Syntyy markkinatilanne, jossa kuntien elinvoimaisuustekijöillä on korostuva merkitys.

Kuortaneella on runsas tonttitarjonta, mutta asuntorakentamista tapahtuu verrattain vähän. Asumismuotojen monipuolistuminen parantaisi muuttomahdollisuuksia, jolloin strateginen tavoite saada nettomuutto positiiviseksi on helpompi saavuttaa. Samalla se edistää osaltaan uuden yrittäjyyden syntymistä ja työllistymistä kehittyvissä yrityksissä.

3.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Suuria muutoksia kunnan toiminnassa ei ole tehty vuoden 2015 sote ulkoistuksen jälkeen. Perusopetuksen opetussuunnitelmassa ja tuntikehyksessä on kuitenkin huomioitu muualta kuntaan tulevat yläkouluikäiset urheilijat, joita on ollut yhden vuosiluokan verran yhdeksännellä luokalla.

Kunnan viestintäkäytännöt ovat olleet hajanaisia ilman yhdenmukaisia ohjeita ja toimintatapoja. Vuoden 2017 aikana laadittiin erillinen viestintästrategia, joka luo sekä henkilöstölle, että luottamushenkilöille selkeän

pohjan toimia yhteisten tavoitteiden mukaisesti kunnan viestinnän ja näkyvyyden parantamiseksi. Lisäksi kuntaan päätettiin rekrytoida viestintäkoordinaattori, jonka tehtävänä on osaltaan ”jalkauttaa” uutta toimintamallia.

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituinen henkilöstömäärä 31.12. 2017 oli 140, mikä on kaksi henkilöä enemmän edelliseen vuoteen vaihteeseen nähden. Vuoden 2017 palkkakustannus sivukuluneen oli n. 6,9 miljoonaa euroa, mikä on n. 3 % vähemmän edellisen vuoden toteutumaan nähden. Tätä selittää kesällä 2016 solmittu ns.

kilpailukykysojimus, joka sisälsi palkkatason jäädyttämisen, työajan pidennyksen, lomarahojen leikkauksen ja työnantajamaksujen pienentämisen.

Kunnan työntekijöiden sairauslomapäivien kokonaismäärä kasvoi edellisestä vuodesta 13 %, 307 päivää. Suurin poikkeama edelliseen vuoteen nähden oli sivistystoimessa, jossa sairauslomapäivät kasvoivat 725 pv ja teknisessä toimeissa, jossa sairauslomapäivät vähenivät - 421 pv.

Sivistystoimen sairauslomalla olleista 81 henkilöstä 9 henkilön sairauslomista kertyi yhteensä 1334 päivää, 64 %, joka on 148 pv/hlö ja loput 742 päivää kertyi pääasiassa lyhyistä pätkistä tai yksittäisistä päivistä vuoden aikana.

Kuortaneen kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan palkkaus ym palvelusuhteen ehtoja koskeva tasa-arvosuunnitelma päivitetään joka toinen vuosi. Edellinen tarkastelu on tehty vuoden 2016 lopun tilanteessa. Yhteistoiminta- ja työsuojelutoimikunta on kokoontunut vuonna 2017 kaksi kertaa ja käsitellyt 11 asiakohtaa.

Kunnan henkilöstötilinpäätöksessä, joka on laadittu erikseen, on henkilöstön, palkkausta, koulutusta ja poissaoloja koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

3.2.6 Ympäristötekijät

Kuortaneen kunnassa ympäristösuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Kuortaneen kunta on mukana Seinäjoen kaupunkiseudun kuntien yhteisessä ilmastostrategiahankkeessa. Valtaosa Seinäjoen seudun kasvihuonekaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästövähennysten toteuttamiseen.

Ilmastomuutoksesta johtuvan säätilan lämpenemisen vaikutukset tulevat näkymään pidemmällä aikavälillä ja varsinaiset äkilliset riskit aiheuttavat tilanteet (esim. myrskyt) voivat olla mahdollisia. Käytännössä lämpenevä ilmasto tullee lisäämään tiestöä kuormittavia sateita, lumettomia talvikuukausia ja siten mm. tiestön liukkautta ja vesistöjen ravinnepäästöjä. Hulevesi- ja viemäriverkoston kuntoa ja kuormitusta on seurattu aktiivisesti.

3.2.7 Arvio tulevasta kehityksestä

Valtuuston hyväksymän kuntastrategian yksi päätavoite on kuntatalouden vahvistaminen. Tavoitteeksi onkin asetettu erityisesti verotulokertymän vahvistaminen.

Kunnan tulot ja menot on tällä hetkellä tasapainossa ja vaikka vuoden 2017 tilinpäätös sisältää yli 0,6 milj. euroa ennakoinnattomia tulosta heikentäviä kuluja, muodostui tulos 0,65 milj. euroa ylijäämäiseksi. Näin taseen ylijäämä kasvoi yli kahteen miljoonaan euroon, mikä myös on yksi strategiaan kirjatuista tavoitteista.

Kunnan asukaskohtainen lainamäärä väheni 252 euroa /asukas (11,6 %) ja konsernilainamäärä 27 euroa /asukas (0,65 %). Suunnitelmakaudelle on kirjattu investointeja, joiden toteutuksessa tullaan huomioimaan kuntastrategian mukaisesti erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja.

Tällä hetkellä kunnan lainakannasta 90 % koostuu kuntatodistusohjelmaan perustuvasta lyhytaikaisesta lainasta, jonka korko on ollut vuodesta 2016 lähtien miinuksella. Korkoennusteiden toteutuessa ja korkojen

kääntyessä nousuun on perusteltua, että ainakin osa tästä lyhytaikaisesta lainasta kilpailutetaan pitkäaikaiseksi luotoksi.

3.3 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

3.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kunnanhallitus on antanut 18.6.2012 § 120 ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Ohjeen tarkoituksena on ollut varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännössä on määrätty kunnan päätöksenteko- ja kokousmenettelystä. Toimielinten päätösten oikeellisuutta valvotaan siten, että toimielimen pöytäkirjat toimitetaan kunnanhallitukselle ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat asianomaiselle toimielimelle.

Suomenselän Luonnonystävät ry jätti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 24.10.2014 antamasta poikkeamispäätöksestä valituksen Vaasan hallinto-oikeuteen. Päätös koski luonnonsuojelulain 49 §:n 3 ja 4 momentin nojalla lupaa poiketa viitasammakon osalta luonnonsuojelulain (§:t 39 ja 49) mukaisista rauhoitussäännöksistä puutarhakylähankkeen toteuttamiseksi. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen päätöksellään 29.11.2016. Tämän jälkeen yhdistys toimitti valituksen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus kumosi Vaasan hallinto-oikeuden ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökset 17.10.2017 antamallaan päätöksellä.

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty kaksi eri valitusta Ympäristölautakunnan 20.10.2015 37§ tekemästä suunnittelutarveratkaisupäätöksestä ja kolme eri valitusta Kunnanvaltuuston päätöksestä 23.3.2016 (Kuortaneen keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan tarkistaminen Lapuanjoen, Porkkuslammen ja Mäyrynlammen ja Kuhajärven ranta-alueilla), joihin hallinto-oikeuden ratkaisua ei ollut tullut vuoden loppuun mennessä.

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitukset Kunnanvaltuuston 31.5.2017 päätöksistä § 27 (Luonnokset Kuortaneen kunnan ja Artun palveluasunnot Oy:n väliseksi aiesopimukseksi ja vuokrasopimukseksi) ja § 30 (Pohjanmaan Erikoispurku Oy:n ja kunnan välinen velkakirja). Näistä ensin mainittuun ei ole vuoden loppuun mennessä tullut ratkaisua ja jälkimmäinen on Vaasan hallinto-oikeuden 28.11.2017 antaman päätöksen mukaan peruttu.

Edelleen, Teknisen lautakunnan hylättyä sille osoitetun oikaisuvaatimuksen, on Vaasan hallinto-oikeuteen jätetty valitus, joka koski kiinteistöpäällikön 27.10.2017 päätöstä § 76 (Talvikunnossapito ja konetyöt). Tähän valitukseen päätöstä ei ole saatu vuoden loppuun mennessä.

Kunnan puolesta tehtävien sopimusten osalta toimivallasta on määrätty hallintosäännössä. Sopimusten täytäntöönpano, seuranta ja valvonta on järjestetty sopimuksia tehneiden toimielinten tai viranhaltijoiden toimesta.

Talousarviossa tulo- ja menomäärärahat myönnettiin tulosalueittaisina toimielimille, jotka jakoivat määrärahat ja tavoitteet tulosyksiköille käyttösuunnitelmien hyväksymispäätöksillä. Toimielimet nimesivät tilivelvolliset viranhaltijat, jotka vastaavat toimialueensa menojen ja tulojen valvonnasta, tulosten saavuttamisesta ja sisäisen valvonnan toteutumisesta. Kunnanhallitukselle ja valtuustolle on raportoitu toimialakohtaisesti talousarvion toteutumisesta kolmannesvuosittain ja sijoituksista vuosittain. Lisäksi kunnanhallitusta on informoitu erikseen verotulojen kertymisestä vuoden aikana. Investointihankkeista on raportoitu kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti.

Tekninen toimi vastaa kunnan kiinteän omaisuuden hoidosta. Vakuutusturvan kattavuutta ja ajantasaisuutta seurataan vuosittain yhdessä vakuutusmeklarin kanssa. Hallinto-osasto vastaa käyttöomaisuusirtaimiston luetteloinnista omaisuuden hoidon turvaamiseksi.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tulee edelleen kehittää. Edellinen toimialakohtainen riskien kartoitus tehtiin vuoden 2014 lopulla. Kartoituksessa riskit oli jaettu viiteen riskiluokkaan (suunnittelu- ja seurantajärjestelmän riskit, johtamisjärjestelmän riskit, ydin- ja tukitoimintojen riskit, omaisuusriskit ja henkilöriskit). Kartoituksella selvitettiin riskien todennäköisyys sekä arvioitiin niiden merkittävyys ja riskitaso.

Vuoden 2017 kuluessa on riskienhallinnan näkökulmasta pääpaino ollut tietosuoja ja tietoturvariskien selvittämisessä. Tämä työ on ollut osa keväällä 2018 voimaan tulevaa EU:n tietosuoja asetukseen valmistautumista.

Kunnan vakuutuksia hoitaa kilpailutuksen kautta valittu meklaritoimisto, MSR Finser Oy ja vakuutusyhtiönä on OP Pohjola.

3.3.2 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vuonna 2016 tunnistettu riski yrityssaneeraukseen hakeutuneelle Verkko-osuuskunta Kuuskaistalle myönnettyistä takausvastuista realisoitui todeksi vuonna 2017 kun takaajien maksettavaksi tuli Kuuskaistan jäljellä oleva laina OP-Pohjolalle. Samalla alaskirjaukset tehtiin Kuuskaistalle annetusta pääomalinasta ja saneerausohjelmaan kuulumattomasta antolainan osasta.

Maksetut takausvastuut huomioitiin saneerausohjelmassa saatavana YSL 5 §:n mukaisena todennäköisenä velkana. Näin muodostunut saatava on kuitenkin riski, koska pääosa velasta maksetaan maksuohjelman mukaan vasta maksuohjelman viimeisenä vuonna yhtenä eränä.

Kunnan lainasaamiset ovat nyt n. 2,2 milj. €, josta n. 638 000 € on pääomalinana. Lainasaamiset lisääntyivät 768 645 €, lainoja on lyhennetty n. 58 000 € ja alaskirjauksia tehtiin yhteensä 320 367 €. Takausvastuut samaan konserniin ovat yhteensä 3.093.126 € ja muille yhteensä 1.679.710 €.

Kunnan kuntatodistusohjelmaan perustuva lyhytaikainen lainasaldo väheni vuoden aikana 7,33 miljoonasta eurosta 6,3 milj. euroon. Korkotaso on edelleen alhaalla ja sen kehitystä on seurattu mahdollisen korkosuojauksen ottamiseksi.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.4.1 Tuloslaskelma 2017

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, kuinka tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Toimintatuotot

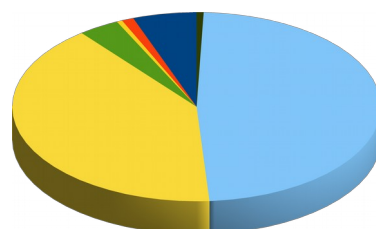
Vaikka myyntituotot vähenivät edellisestä vuodesta kertyi toimintatuottoja kokonaisuudessaan enemmän sekä budjettiin, että edellisen vuoden toteutumaan nähden. Myyntituottojen vähennyksenä näkyy ravitsemuspalvelun myynnissä tapahtunut vähennys kun Kuismankartanon asukkaat ovat olleet koko vuoden väistötiloissa Ähtärissä. Tilikauden toimintatuottojen, 3.003.815 euroa, kertymässä on kasvua 89.058 € (3 %) edellisen vuoden toteutumaan verrattuna. Eniten kasvua oli päivähoidon maksutuotoissa ja vuokratuotoissa.

Tilikauden verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 11.304.564 euroa, mikä on 1,7 % (193.639 euroa) enemmän edellisen vuoden kertymään verrattuna. Kasvu muodostui yhteisöveron ja tuloveron kasvusta. Kunnan tuloveroa kertyi 45.446 euroa, yhteisöveroa 153.486 euroa enemmän. Kiinteistööverokertymä sitä vastoin oli n. viisi tuhatta euroa vähemmän verrattuna edelliseen vuoteen.

Valtionosuudet kasvoivat noin yhden prosentin eli 130.173 euroa. Tässä kasvu kohdistuu tasaisesti sekä yleiseen valtionosuuteen, että opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin.

Rahoitustuotot kasvoivat edellisestä vuodesta Kuusiolinnassa Terveystieteiden ja -palveluiden osinkoja 154.000 euroa.

	1 000 €	Muutos %
Myyntituotot	1 565	-8,4
Maksutuotot	293	8,1
Tuet ja avustukset	137	12,6
Muut toimintatuotot	1 009	24,1
Verotulot	11 305	1,7
Valtionosuudet	13 511	1
Rahoitustuotot	172	900

- Myyntituotot
- Maksutuotot
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintatuotot
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot

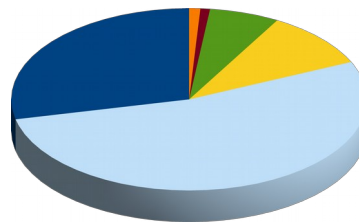
Toimintakulut

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 2017 yhteensä 25,5 miljoonaa euroa, missä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 264.500 euroa, 1,05 %.

Henkilöstökulut jäivät 3,2 % edellisvuotta pienemmiksi, johtuen mm. kilpailukykysovimukseen sisältyvistä lomarahaleikkauksesta ja työnantajan sosiaaliturvamaksun helpotuksista.

Asiakaspalvelujen ostoihin sisältyy Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijöille maksettu palvelusopimuksen mukainen 2 %:n korotus, toisaalta ympäristöterveydenhuollon kustannukset laskivat edellisestä vuodesta.

	1 000 €	Muutos %
Henkilöstökulut	7 278	-3,2
Asiakaspalvelujen ostot	13 578	1,5
Muiden palvelujen ostot	2 552	11,4
Aineet, tarvikk. ja tavarat	1 626	0,2
Avustukset	222	-7,3

- Henkilöstökulut
- Asiakaspalvelujen ostot
- Muiden palvelujen ostot
- Aineet, tarvikk. ja tavarat
- Avustukset
- Muut toimintakulut

Toimintakate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena laskettava toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kunnissa toimintakate on negatiivinen, sillä kuntien palvelutuotanto perustuu pääosin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Vuoden 2017 toimintakate oli -22,511 milj. euroa. Toimintakate kasvoi (heikkeni) 175.443 euroa (0,79 %) edellisestä vuodesta.

Vuosikate

Vuosikate (rahoitustulos) kertoo riittääkö kunnan tulo-rahoitus kattamaan investoinneista aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Tilikaudella 2017 vuosikatetta syntyi 2,176 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan normaalit suunnitelman mukaiset poistot 1.224.772 euroa sekä puretun Kuismankartanon menojäännökseen liittyvän arvonalennuksen 296.995 euroa.

Tilikauden tulos

Vuoden 2017 tilikauden tulos on 654.212,52 euroa ylijäämäinen, joka on tilikaudelle laadittuun talousarvioon nähden 324.300 euroa enemmän.

Tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttivat heikentävästi kertaluonteisina erinä Verkko-osuuskunta Kuuskaistan pääoma ja antolainojen 320.000 euron kulukirjaus muihin rahoituskuluihin Kuuskaistan saneerausohjelman mukaisesti sekä Kuismankartanon purkamisesta tehty jäännösarvon, 296 995 euron kulukirjaus poistoihin ja arvonalentumisiin. Toisaalta tulosta parantavana eränä saatiin Kuusiolinna Terveystyö Oy:ltä osinkoina 154.000 euroa. Lisäksi myyntituloja kertyi odotettua enemmän Nisulan alueen rakennuksista ja tonteista.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (1000 €)

	2017	2016
Toimintatuotot	3 004	2 915
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintamenot	-25 515	-25 252
Toimintakate	-22 511	-22 337
Verotulot	11 305	11 111
Valtionosuudet	13 511	13 381
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14	15
Muut rahoitustuotot	172	17
Korkokulut	5	-5
Muut rahoituskulut	-319	-1
Vuosikate	2 176	2 180
Poistot ja arvonalentumiset	-1 522	-1 189
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	654	991
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	0	0
Suunnitelman ylittävät poistot		
Varausten lisäys(-), vähennys(+)		
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)		
Tilikauden yli-/alijäämä	654	991
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	-12	-12
Vuosikate/Poistot, %	143	183
Vuosikate, euro/asukas	598,3	590,9
Asukasmäärä 31.12.	3637	3689

3.4.2 Rahoituslaskelma 2017

Rahoituslaskelmassa esitetään kaikki kunnan rahaliikenne ja tarkastellaan sitä, lisääntyvätkö vai vähenevätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen sekä tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä, että rahoitustoiminnan (anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden) muutosten nettomäärä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelma lähtee liikkeelle vuosikatteesta. Vuosikate osoittaa sen, kuinka paljon käyttötaloudesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikatteesta vähennetään ns. tulo-rahoituksen korjauseränä käyttöomaisuuden myyntivoittoa 122.647 euroa. Näin saadaan toiminnan rahavirta 2,053 milj. euroa, joka kuvaa kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta on kertynyt rahavaroja tilikauden aikana.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin kohdistuvien tulojen ja menojen vaikutusta rahavarioihin. Tilikauden investointimenot olivat 1,09 milj. euroa. Kun siitä vähennetään investointeihin saadut rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myyntitulot jää nettoinvestointien määräksi 747.974 euroa.

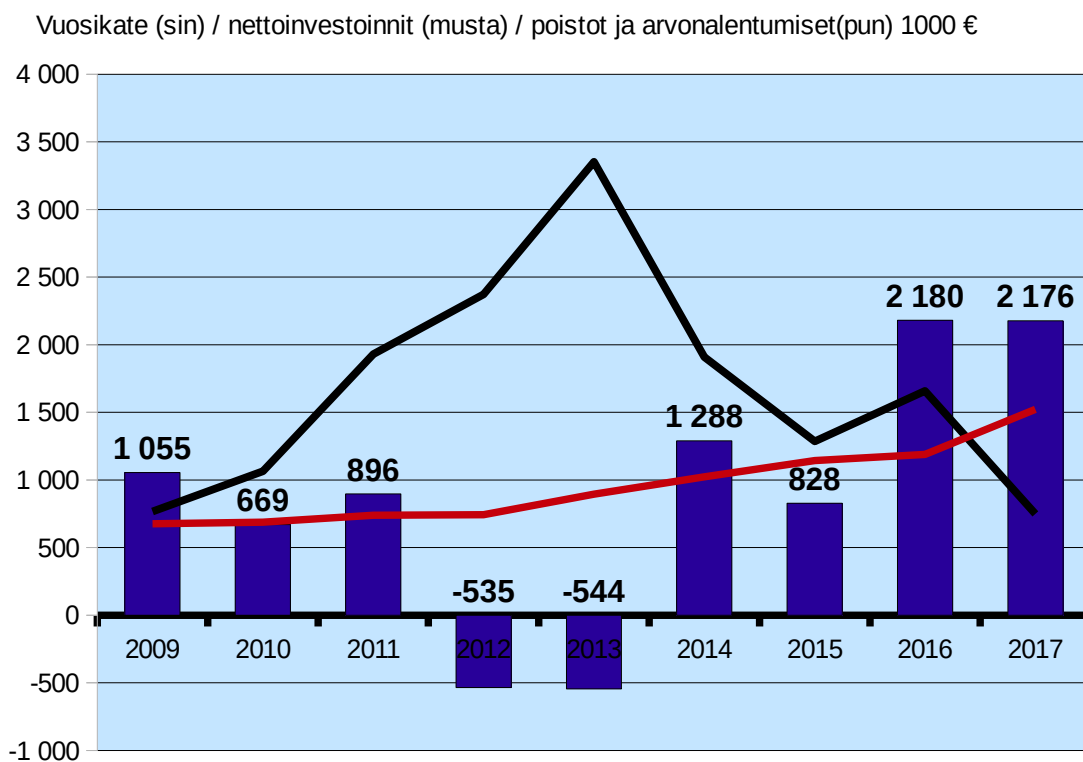
Koska vuoden 2017 toiminnan rahavirran ja nettoinvestointien erotus eli toiminnan ja investointien nettokassavirta oli 1,305 milj. euroa positiivinen, voitiin kunnan lainoja lyhentää.

Rahoituksen rahavirta

Antolainojen nettomäärä kasvoi 390.225 euroa ja kunnan omia lainoja lyhennettiin 1,032 milj euroa. Toimeksiantojen varat ja saamisten muutos pienenevät ja korottomat velat kasvoivat yhteensä 330.100 euroa. Näin rahoituksen nettorahavirta oli vuonna 2017 yhteensä 1,752 milj.euroa negatiivinen.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Vuonna 2017 kassavarojen muutos oli -446.921 euroa.

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	(1000 euroa)	
	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 176	2 180
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-123	-33
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 090	-1 827
Rahoitusosuudet investointimenoihin	188	58
Käyttöomaisuuden myyntituotot	155	145
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 305	523
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-390	37
Antolainasaamisten lisäykset	-1 038	0
Antolainasaamisten vähennykset	648	37
Lainakannan muutokset	-1 032	528
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2	-2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 030	530
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-330	-836
Rahoituksen nettorahavirta	-1 752	-271
Rahavarojen muutos	-447	252
Rahavarat 31.12.	1 311	1 506
Rahavarat 1.1.	1 758	1 758
	-447	252
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran		
Kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3 145	-7 358
Investointien tulorahoitus, %	241	123
Lainanhoitokate	2,5	2,2
Kassan riittävyys, pv	17	24
Asukasmäärä	3 637	3 689

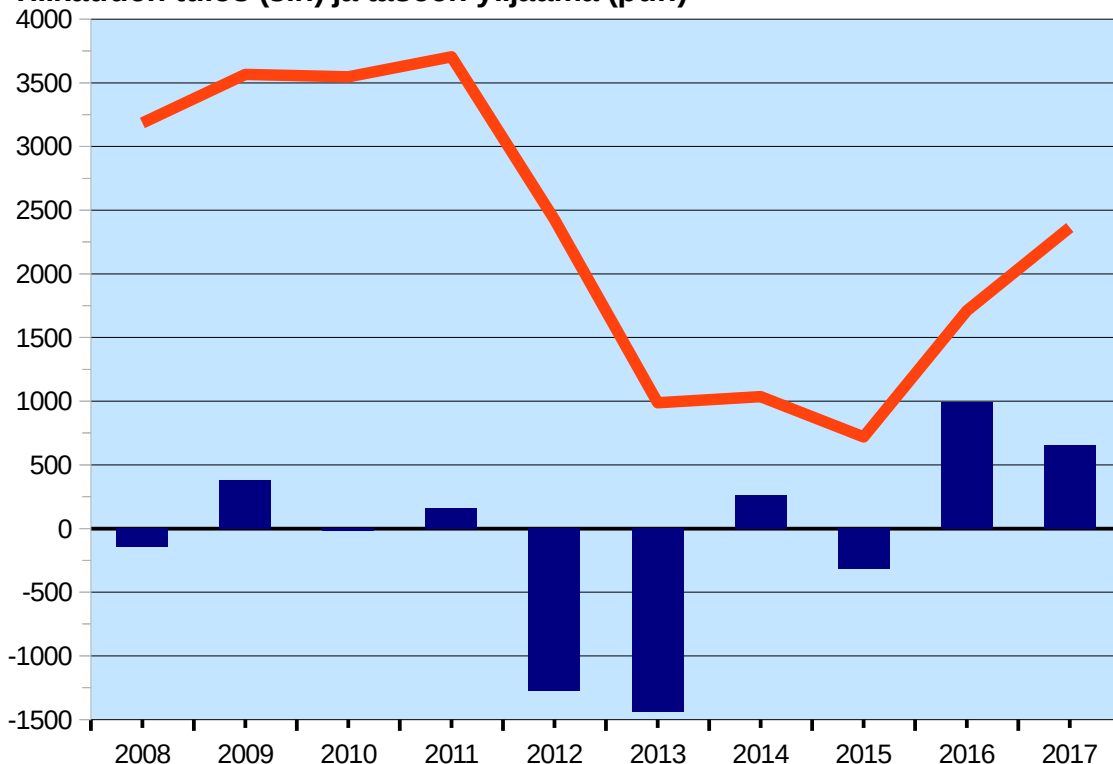
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2 017	2 016
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 105	24 367
Aineettomat hyödykkeet	513	531
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	513	531
Aineelliset hyödykkeet	17 394	18 066
Maa- ja vesialueet	2 462	2 463
Rakennukset	8 886	9 610
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 865	5 848
Koneet ja kalusto	64	58
Muut aineelliset hyödykkeet	78	78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39	9
Sijoitukset	6 198	5 770
Osakkeet ja osuudet	3 976	3 938
Muut lainasaamiset	2 219	1 819
Muut saamiset	3	13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	196	189
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	196	189
Muut toimeksiantojen varat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 535	2 651
Vaihto-omaisuus	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Saamiset	1 224	892
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 224	892
Myyntisaamiset	654	578
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	524	224
Siirtosaamiset	46	91
Rahoitusarvopaperit	1 158	1 154
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitustalletukset	1 158	1 154
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	153	604
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 837	27 207

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA	17 104	16 450
Peruspääoma	14 048	14 048
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lis.		
Muut omat rahastot	691	691
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 711	720
Tilikauden yli- /alijäämä	654	991
VÄHEMMISTÖOSUDET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	200	194
VIERAS PÄÄOMA	9 533	10 563
Pitkäaikainen	674	678
Lyhytaikainen	8 859	9 885
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 837	27 207

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	64	61
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	34	39
Velat ja vastuut % käyttötuloista	34	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2365	1711
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	650	464
Lainat, euro/asukas	1 919	2 171
Lainakanta 31.12., 1 000 euro	6978	8010
Lainasaamiset 31.12., 1 000 euro	2219	1819
Asukasmäärä	3637	3689

Tilikauden tulos (sin) ja taseen ylijäämä (pun)

3.6 Kunnan kokonaistulot ja menot

Tulot	1000 eur	Menot	1000 eur
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	3 004	Toimintamenot	25 515
Verotulot	11 305	Korkokulut	-5
Valtionosuudet	13 511	Muut rahoituskulut	319
Korkotuotot	14	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	172	Tulorahoituksen korjaukset	
Satunnaiset tuotot		+/- Pakollisten varausten muut	0
Tulorahoituksen korjaukset		Käyttöomaisuuden myyntitappiot	
käyttöomaisuuden myyntivoitot	-123	Muut korjaukset	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	188	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 090
Käyttöomaisuuden myyntituotot	155	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	1 038
Antolainasaamisten vähennykset	648	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1 030
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Oman pääoman vähennykset	0
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	28 872	Kokonaismenot yhteensä	28 989
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			-117
Rahavarojen muutos- muut maksuvalmiuiden muutokset			-117

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Konsernirakenne

Kuortaneen kunnan konserniin kuuluu kaksi tytäryhteisöä ja viisi kuntayhtymää. Kunnalla on omistuksia myös kolmessa osakkuusyhteisössä, jotka on myös yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot		
Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja		
Kuntayhtymät	5	
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymä		
E-P:n sairaanhoitopiirin ky		
Eskoon sosiaalipalvelujen ky		
E-P:n Liitto ky		
Seinäjoen koulutus ky		
Osakkuusyhteisöt	3	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Oivankulma		
Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli		
Kuortaneen Areena Oy		
Yhteensä	10	

3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kuortaneen kunnan konserniohjeet (Kvalt 11.9.2012 § 36) tulivat voimaan 1.1.2013.

Konserniohjeen mukaan kunnanhallitus voi ohjeistaa erillisillä päätöksillä tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajia. Ohjeistus annetaan mm. seuraavissa asioissa:

- hallituksen jäsenten valinta
- tilintarkastajan valinta
- yhtiön toimialan muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- kiinteistökaupat
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset

Yhtiöiden hallitusten päätäntävaltaan kuuluvissa merkittävässä asioissa kunnanhallitus on tarvittaessa voinut neuvotella yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen kanssa. Tytäryhtiöiden päätökset eivät saa olla ristiriidassa kunnan, eivätkä toisten konserniin kuuluvien yhteisöjen päätösten kanssa.

Muiden konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen yhtiökokous- ja muita edustajia ohjeistetaan tarvittaessa.

Vaikka konserniohjeen sisältämiä tavoitteita ei kaikilta osin ole noudatettu, on tytäryhteisöjen toiminnan seuraaminen ollut sujuvaa, koska kunnan tekninen toimi tuottaa kunnan tytäryhtiöiden isännöintipalvelut. Lisäksi Kuortaneen kunta myy Vuokrataloille asunnonvälityspalvelua.

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajan ja kunnanhallituksen jäsenten sekä viranhaltijoiden kanssa on käyty keskusteluja tytäryhtiöiden tilanteesta sekä kehittämistavoitteista.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot

Kiinteistöyhtiö on myynyt kaksi vuokratotaloa vuoden 2017 aikana. Leppälänkylässä sijainnut 5 huoneiston rivitalo myytiin yksityiseen omistukseen ja Korttesmäessä sijainnut 10 huoneiston rivitalo myytiin kunnan toiselle tytäryhtiölle, Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumajoille.

Yhtiöllä on vuokrauskäytössä yhteensä 102 huoneistoa ja 5 huoneistoa vuokrattuna kunnan varhaiskasvatuksen käyttöön. Lisäksi 9 huoneistoa on vuokrattu yksityisen sosiaalialan yrityksen käyttöön, jonka yritys on kuluvan vuoden alussa irtisanonut. Jatkoneuvottelut edelleen vuokrauksesta ovat käynnissä.

Arava- ja korkotukirahoitteiset huoneistot

Vuokrauskäytössä	Kpl	Pinta-ala
1h+kk tai tupak	16	35-40 m ²
2h+kk tai keittiö	60	45-65 m ²
3h+keittiö	19	68-80 m ²
4h+keittiö	6	84 m ²

Osakehuoneistot

Asunto Oy Korttespuisto 2 h+keittiö (60 m²)

Asukasvalinnat

Vuokratalojen asuntojen käyttöaste on vuonna 2017 ollut 95 %. Ajoittain on ollut tilanteita, että vapaita asuntoja ei ole ollut vuokrattavaksi lainkaan etenkin keskustan alueella.

Haettavana olleet ara-vuokra-asunnot v. 2017

	yht.	yksiöt	kaksiot	kolmiot	4 h+k
asunnot	73	14	36	16	5

Ara-vuokra-asunnon saaneet v. 2017

	yht.	1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4- hlöä
ruokakunnat	66	41	15	8	2

Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokrataloille asetettu tavoite 8-10 uuden vuokra-asunnon rakentamiseksi keskustan alueelle ei toteutunut.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja

Koulumaja I ja II asuntojen peruskorjaus saatettiin loppuun kevään 2017 aikana. Korttesmäestä Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokrataloilta ostettu rivitalo peruskorjattiin oppilasasunnoiksi, jossa on vuodepaikat 23 opiskelijalle.

Lukion oppilasmäärä kasvoi vuoden 2017 syyslukukaudella jo lähes 200 oppilaaseen. Oppilasasuntoja ei riittänyt ihan kaikille halukkaille, joten muutamia oppilaita sijoitui Vuokrataloille sekä yksityisille vuokramarkkinoille. Kuluvan vuoden syksyllä lukiolla aloittaa uutena lajina poikien jalkapallo, mikä kasvattaa oppilasasuntojen tarvetta entisestään. Kiinteistö Oy Koulumajat on käynnistänyt suunnitelman rakennuttaa Urheilupuiston alueelle uuden 32 oppilaan asuntolarakennuksen.

Kuortaneen Areena Oy

Areena -yhtiön (Lentopallo areena ja Sport & Fun) taloudellinen kehitys on jatkunut suotuisana vuonna 2017 parantuen edelleen edellisestä vuodesta.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli

Yhtiön edellisvuosia heikompi tulos johtuu vuonna 2016 tehdyn peruskorjauksen seurauksena kasvaneista poistoista.

Kuntayhtymät

Maan hallituksen valmisteleva sote- ja maakuntauudistus merkitsee toteutuessaan suurta muutosta vuoden 2020 alusta kuntien ja kuntayhtymien toimintaan ja talouteen. Konserniin kuuluvien kuntayhtymien rooli muuttuu oleellisesti, kun sotepalvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakuntien vastuulle. Uudistuksessa ns. sote-pakkokuntayhtymien varat ja velat siirtyvät maakunnille. Kuntien omat sote-rakennukset jäävät kunnille, joita maakunta sitoutuu vuokraamaan kunnilta kolmeksi seuraavaksi vuodeksi.

Maakuntaan siirtyvien lakisääteisten kuntayhtymien alijäämät tulee kattaa ennen kuntayhtymien siirtoa maakuntiin eli vuoden 2019 loppuun mennessä. Kuortaneen kunnan osuus Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymän alijäämästä on varsin pieni, n 13.000 euroa.

3.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Valtuusto on hyväksynyt konserniohjeen, jonka ohjauksen toimivalta on kunnanhallituksella. Molempien tytäryhtiöiden hallituksissa on jäsenenä kunnan luottamushenkilöitä ja tytäryhtiöiden isännöintiä hoidetaan kunnan toimesta, joten molempisuuntainen tiedonkulku on ollut joustavaa. Ohjausta on voitu antaa tarpeenmukaisesti käytyjen keskustelujen yhteydessä.

Vaikka täsmällisiä mitattavia tavoitteita ei tytäryhtiöille ole annettu, on konsernijohdon ohjaus ja valvonta ollut riittävää tiiviin kanssakäymisen johdosta.

Tytäryhtiöiden talouden seurantaraportteja tai tunnuslukuja ei ole ollut käytettävissä tilivuoden aikana. Vuokra-asuntojen täyttöastetta sitä vastoin on seurattu pitkin vuotta.

3.7.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toimintatuotot	30 555	28 594
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintamenot	-52 970	-50 667
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-22	3
Toimintakate	-22 437	-22 070
Verotulot	11 305	11 111
Valtionosuudet	14 262	14 244
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	15	19
Muut rahoitustuotot	188	27
Korkokulut	-72	-97
Muut rahoituskulut	-340	-17
Vuosikate	2 920	3 217
Poistot ja arvonalentumiset	-2 244	-1 916
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	676	1 300
Tilinpäätössiirrot	-94	-31
Vähemmistöosuudet	-11	-13
Suunnitelman ylittävät poistot		
Varausten lisäys(-), vähennys(+)		
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)		
Tilikauden yli-/alijäämä	571	1 256
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-58	-56
Vuosikate/Poistot, %	130	168
Vuosikate, euro/asukas	803	872
Asukasmäärä 31.12.	3637	3689

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 920	3 217
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjausevät	-175	-29
Toiminnan rahavirta	2 745	3 188
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 819	-2 701
Rahoitusosuudet investointimenoihin	188	58
Käyttöomaisuuden myyntituotot	792	207
Investointien rahavirta	-1 840	-2 436
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	906	752
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 038	0
Antolainasaamisten vähennykset	649	39
Antolainauksen muutokset yhteensä	-389	39
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 206	522
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-266	-331
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 236	440
Lainakannan muutokset yhteensä	-296	631
Oman pääoman muutokset	-52	147
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	45	84
Vaihto-omaisuuden muutos	5	-9
Saamisten muutos	-464	40
Korottomien velkojen muutos	-38	-1 521
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-452	-1 406
Rahoituksen rahavirta	-1 189	-589
Rahavarojen muutos	-283	176
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 893	3 174
Rahavarat 1.1.	3 176	2 998
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä yht.5 v €	-2483	-7115
Investointien tulorahoitus, %	159	122
Lananhoitokate	1,9	7,74
Kassan riittävyys	18	22

Konsernin vuoden 2017 rahavarojen alkusaldo on 1.489,86 euroa suurempi verrattuna vuoden 2016 loppusaldoon. Ristiriitainen poikkeava tieto on saatu Seinäjoen Koulutuskuntayhtymän ilmottaman taseen rahat- ja pankkisaamiset riviltä.

KONSERNIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

PYSYVÄT VASTAAVAT	2 017	2 016
Aineettomat hyödykkeet	648	683
Aineettomat oikeudet	135	154
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	513	529
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	28 733	29 038
Maa ja vesialueet	2 660	2 682
Rakennukset	17 831	19 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 975	5 977
Koneet ja kalusto	666	623
Muut aineelliset hyödykkeet	295	286
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 306	470
Sijoitukset	2 681	2 277
Osakkuusyhteisöosuudet	460	470
Osakkeet ja osuudet	645	646
Muut lainasaamiset	1 570	1 145
Muut saamiset	6	15
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	32 063	31 997
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	231	234
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	218	223
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	108	4
Lyhytaikaiset saamiset	2 891	2 498
Rahoitusarvopaperit	1 343	1 312
Rahat ja pankkisaamiset	1 550	1 862
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 403	38 131

VASTATTAVAA	2 017	2 016
OMA PÄÄOMA	17 744	17 251
Peruspääoma	14 048	14 048
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lis.		
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto	108	112
Muut omat rahastot	394	395
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 624	1 440
Tilikauden yli- /alijäämä	571	1 256
VÄHEMMISTÖOSUUDET	94	83
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	343	314
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	343	314
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	311	268
VIERAS PÄÄOMA	19 911	20 215
Pitkäaikainen	7 852	6 895
Lyhytaikainen	12 060	13 320
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä	38 403	38 131

Oman pääoman erissä oleva edellisten tilikausien yli-/alijäämä ei ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen nähden johtuen Sairaanhoidopiirin jäsenkunnilleen maksaman palautuksen käsittelystä kuntayhtymän kirjanpidossa.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	46,3	45,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	35	37
Velat ja vastuut % käyttötuloista	36	
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	3 195	2 696
Kertynyt ali-/ylijäämä, € /asukas	878	731
Konsernin lainat, € /asukas	4 144	4 171
Konsernin lainakanta 31.12. 1 000 €	15 071	15 388
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 €	1 570	1 145
Kunnan asukasmäärä	3 637	3 689

3.8 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Tämän mukaisesti kunnanhallitus kuntalain 115 §:n tarkoituksessa esittää seuraavaa:

Tilikauden tulos vuodelta 2017 on 654 212,52 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2017 ylijäämäinen tulos ylijäämänä kirjataan tilikauden ylijäämä / alijäämätilille. Vuoden 2017 ylijäämäkirjauksen jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 2.365.126,83 euroa.

Kertomusvuoden tulos on noin 320 000 euro parempi vuoden 2017 talousarvioon nähden. Tähän vaikuttivat toisaalta tulojen kertyminen budjetoitua paremmin ja toisaalta toimintamenojen alittuminen budjetoituun nähden. Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat lähes budjetoidusti.

Toteutuessaan maan hallituksen valmisteleva sote- ja maakuntauudistus merkitsee suurta muutosta vuoden 2020 alusta lukien kuntatalouden kokonaisuuteen ja rakenteeseen. Menojen ja tulojen muutosten lisäksi moniin toimintoihin kohdistuu muutoksia, joilla on taloudellisia vaikutuksia, kuten omaisuusjärjestelyt. Mahdollinen uudistus tulee huomioida tasapainoisen käyttötalouden suunnittelussa.

Talouden tavoitteena tulee edelleen olla taseen ylijäämän vahvistaminen ja hallittu velanotto.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

4.1.1 KUNNANHALLITUS

Vuoden 2017 aikana kunnanhallitus kokoontui 25 kertaa ja käsitteli 260 asiaa.

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-14 987 700	0	-14 987 700	-15 014 508	26 808
Toimintatuotot	503 600		503 600	746 526	-242 926
Netto	-14 484 100		-14 484 100	-14 267 983	-216 117
Poistot	-198 800		-198 800	-161 135	-37 665
Sisäiset erät	-617 300		-617 300	-370 191	-247 109

TULOSALUEET

Yleishallinto
Elinkeinopalvelut
Projektit
Perusturvapalvelut

Talousarvion poikkeamat ja toteutuminen

Yleishallinnon toimintatuottoissa näkyy myyntitulojen ennakoitua paremman toteutumisen lisäksi kunnalle rahavaroina tullut perintö. Elinkeinopalvelujen toimintatuotot ylittyivät johtuen toimitilojen ennakoitua paremmasta täyttöasteesta. Toimintakuluissa taas jäätii budjetoidusta lähinnä palkkakulujen toteuduttua alle budjetoidun sekä mm. asiakaspalvelujen ostojen ja asiantuntijapalveluiden toteuduttua alle suunnitellun.

Lisäksi printtiesitteiden painatus siirtyi suunnitellusta aikataulusta.

Perusturvatoimen vuokratuotot toteutuivat odotettua paremmin mutta menot ylittyivät johtuen ennakoimattomista kustannuksista Kuismankartanon asukkaiden siirtyessä väistötiloihin Ähtäriin.

Yleishallinto

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-923 300	0	-923 300	-870 698	-52 602
Toimintatuotot	96 000		96 000	256 069	-160 069
Netto	-827 300		-827 300	-614 630	-212 670
Poistot	-23 200		-23 200	-20 441	-2 759
Sisäiset erät	-44 100		-44 100	-32 226	-11 874

Toiminta-ajatus

Hallinto-osaston tehtävänä on avustaa kunnanvaltuustoa, kunnanhallitusta ja keskusvaalilautakuntaa sekä elinkeinojohtajan toimialaa näiden asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa ja luoda edellytykset ylimmän johdon tulokselliselle työskentelylle.

Lisäksi hallinto-osasto vastaa asuntojen vuokraukseen liittyvistä asioista, asuntotonttien markkinoinnista ja myynnistä sekä kunnan yleisestä tiedottamisesta. Osasto vastaa kunnan toiminnassa tarvittavan tiedon pysyvistä säilyttämisestä ja tietojärjestelmien toiminnasta.

Hallinto-osasto valmistelee talousarvion ja taloussuunnitelman, hoitaa kirjanpidon sekä laatii tilinpäätöksen. Taloushallinnon tehtävänä on tuottaa hallintokunnille talouden ohjaukseen tarvittavia talouslukuja kirjanpitoaineistosta talousarvion toteutumisen, tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman muodossa. Osasto hoitaa maksuliikennettä ja vastaa kunnan palkanlaskennasta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Sekä sisäisten että ulkoisten palvelujen tuottamisessa kiinnitetään edelleen huomiota joustavuuden parantamiseen henkilöstöresurssien puitteissa. Organisaatiossa tapahtuneiden muutosten seurauksena henkilöstön toimenkuvien sisältöjä muutetaan vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Kunnan haasteena pitkään jatkunut asukasluvun heikko kehitys on nyt saatu pysähtymään. Yhtenä toimenpiteenä asukkaiden viihtyvyyden takaamiseksi ja toisaalta uusien asukkaiden saamiseksi kunnan vuokra-asuntokantaa tulee kehittää tarjonnan turvaamiseksi.

Nykyisellään kunta omistaa 49 vuokrahuoneistoa, joista 30 huoneistoa on 1976 valmistuneissa Vuokratalo I ja II:ssä. Pääosan kunnan asumispalveluista tuottaa kunnan tytäryhtiöt, Kiineistö Oy Kuortaneen Vuokratalot ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumajat. Koy Vuokrataloilla on yhteensä noin 130 vuokrahuoneistoa, joista vanhimmat ovat 1980 luvun alkupuolelta ja uusimmat ovat valmistuneet 2001. Koy Koulumajoilla on opiskelijoille tarkoitettuja soluasuntoja joissa vuodepaikkoja yhteensä noin 130 opiskelijalle.

Uusi ja nykyaikainen asuntotarjonta houkuttelee niitä henkilöitä, joille uudet asumisratkaisut ovat ajankohtaisia. Kuortaneen elinkeinotoiminta on vireää ja yrityksillä on kasvusuunnitelmia, joiden onnistumista hyvä vuokra-asuntotarjonta on osaltaan mahdollistamassa. Myös Kuortaneen Urheilupuistolla on useita kehittämistoimenpiteitä joiden vaikutukset heijastuvat Kuortaneella opiskelevien lukiolaisten määrään.

Tavoitteet vuodelle 2017

Kunnan strategiatyö

Mittari: Strategia tiedotettu henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kuntalaisille.

Tavoitetaso: Valmis kuntastrategia kunnan toiminnan ja palveluiden ohjaajana.

Toteutuma: Kuntastrategia hyväksytty valtuustossa joulukuussa 2017

Vuokra-asuntokannan turvaaminen

Mittari: Uusien asuntojen määrä

Tavoitetaso: 8-10 uutta vuokra-asuntoa. Tytäryhtiöllä tulee olla suunnitelma vuokra-asuntojen rakentamiseksi ja peruskorjaamiseksi kunnan asuntotarjonnan turvaamiseksi pitkällä aikavälillä.

Toteutuma: Tytäryhtiöllä ei ole valmista suunnitelmaa.

Elinkeinopalvelut

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-356 500		-356 500	-312 520	-43 981
Toimintatuotot	199 600		199 600	241 323	-41 723
Netto	-156 900		-156 900	-71 196	-85 704
Poistot	-160 800		-160 800	-125 912	-34 888
Sisäiset erät	-39 400		-39 400	-70 417	31 017

Projektit

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-8 000		-8 000	-9 890	1 890
Toimintatuotot	0		0	13 899	-13 899
Netto	0		0	4 008	-4 008
Poistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	0		0	0	0

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on palvella kunnan yrityselämää monipuolisesti ja joustavasti sekä vastata kunnan markkinointitoimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Toiminnassa hyödynnetään tehokkaasti yhteistyöverkostoja.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Elinkeinopalveluiden painopisteitä ovat elinkeino-ohjelmaan nojautuen kunnan yrityselämän toimintaedellytysten ylläpito ja kehittäminen, kunnan viestinnän kehittäminen ja hanketoiminnan aktivointi. Kunta toimii aktiivisesti alueellisissa elinkeinotoiminnan yhteistyöverkostoissa. Kunta ohjaa aloittavia yrittäjiä ja tukee yritysten toimintaedellytysten kehittämisessä. Neuvontatyökaluna on käytössä Yritys-Suomi -palvelut. Kunnan markkinoinnissa vahvistetaan kunnan profiilia vahvuksiensa kautta. Viestintäkanavien uudistamisella ja markkinoinnin täsmentämisellä profiloitutaan nykyaikaisena kuntana. Hanketoiminnassa panostetaan kunnan alueelle kohdistuviin yritysten ja julkisiin kehittämishankkeisiin erityisesti Leader-toimintaryhmän kautta. Elinkeino-ohjelman päivitettävää sisältöä ja painopisteitä arvioidaan kuntastrategian laadinnan yhteydessä.

Tavoitteet vuodelle 2017**Viestinnän kehittäminen**

Mittari: Viestinnän ja sen työkalujen kokonaisuudistus: Viestintästrategian ja -suunnitelman laadinta, visuaalisen ilmeen ja viestintäkanavien uudistaminen. Messutapahtumiin osallistuminen.

Tavoitetaso: Viestintästrategia (sis. henkilöstön viestintäkoulutus), viestinnän vuosisuunnitelma, brändin ja visuaalisen ilmeen uudistaminen (uudistettu nettisivusto, printtiaineisto ja muu materiaali), kaksi messutapahtumaa (Pytinki, Kotimaan Matkailu), kesätapahtumien markkinointi

Toteutuma: Viestintästrategia valmis, vuosisuunnitelma valmis, brändin ja visuaalisen ilmeen uudistaminen ja nettisivusto valmis. Kaksi messutapahtumaa toteutunut, kesätapahtumien markkinointi toteutettu printissä ja Facebookissa.

Hanketoiminta

Mittari: Hanketoimintaan osallistuvien yritysten määrä, omien hankkeiden valmistelu ja toteutus, hankeaktivointia yrityksille, budjetin seuranta

Tavoitetaso: Viisi yritystä hankkeissa, Kaatialan tuotteistamisen selvityshankkeen toteuttaminen, kahden hankkeen valmistelu (palveluliiketoiminta, matkailun tuotteistaminen), viisi uutta yritysten hakemusta, hankebudjetin toteutuminen max. 100%

Toteutuma: Kaatialan hanke toteutettu, palveluliiketoiminnan kehittäminen toteutuu luentosarjana, hankebudjetin toteutuminen 84 %.

Yritystilat ja -tontit

Mittari: Tilojen käyttöaste %, vuokratilojen työllistävyys (1/2017-12/2017), tonttikauppojen määrä

Tavoitetaso: käyttöaste 90%, tilojen työllistävyys nettomuutos positiivinen, yksi yritystonttikauppa

Toteutuma: käyttöaste 95%, nettomuutos +4, yksi toteutunut yritystonttikauppa

Yrityspalvelut

Mittari: Neuvontasuoritteet, Oma Yritys-Suomen käyttäjät, palvelusetelien määrä, nuorten kesätyötuki yrityksille, rekrytointitapahtuman järjestäminen

Tavoitetaso: 5 uutta Oma Yritys-Suomi -palvelun käyttäjää, 5 palveluseteliä aloittaville yrittäjille, Nuoren kesätyöntekijän tuki 20:lle yritykselle. Järjestetään yritysten rekrytointitapahtuma yhteistyössä Kuortaneen Yrittäjät ry:n kanssa.

Toteutuma: 3 uutta Yritys-Suomi-käyttäjää, 6 palveluseteliä, kesätyötukea 6 yritykselle/18 nuorta. Rekrytointitapahtumaa ei järjestetty, yrittäjyyskasvuspäivä 8.-luokkalaisille.

Sosiaali- ja perusturvapalvelut

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	208 000		208 000	235 235	-27 235
Toimintamenot	-13 699 900	0	-13 699 900	-13 821 400	121 500
Netto	-13 491 900	0	-13 491 900	-13 586 165	94 265
Sumupoiistot	-14 800		-14 800	-14 783	-17
Sisäiset erät	-533 800		-533 800	-267 548	-266 252

Toiminta-ajatus

Kuortane on viihtyisä ja turvallinen kaikkien asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia aktiivisesti edistävä kunta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä huolehditaan yhteistyössä kunnan eri toimialojen sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Sosiaali- ja terveystalouden kehittämistä jatketaan Kuusiolinnassa Terveystalouden Oy:n sekä Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouden yhtymän kanssa, jossa sopimusten mukaan keskeisessä roolissa on mm. kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi.

Tavoitteet vuodelle 2017

Sosiaali- ja terveystalvet

Mittari: Toteutuma

Tavoitetaso: Sosiaali- ja terveystalvetjen taso ja saatavuus sopimusten mukaisesti

Toteutuma: Kokonaisuutena terveystalvet ovat v.2017 Kuortaneen osalta noudattaneet vuoden 2016 tasoa, lääkitilanne ollut tosin vakaampi. Ikäihmisten kiireellinen palvelutarpeen arviointi on toteutunut 1 arkipäivän ja kiireetön 7 arkipäivän sisällä. Yhteydenotto omaishoidon tuen asioissa on tapahtunut 7 vrk:n sisällä ja tuen myöntäminen yhden kuukauden sisällä. Kotihoidon kiireellinen palvelu on toteutunut 1-2 arkipäivän ja kiireetön 3-4 arkipäivän sisällä. Uusina toimintoina Kuusiolinnassa Terveystalvet on käynnistänyt kotihoidon yöpöivystyksen ja kotisairaaloiminnan. Asiakkaita kotisairaaloiminnan piirissä on vuonna 2017 ollut Kuortaneella 62 asiakasta.

Hyvinvoiva kuntalainen

Mittari: Sairastavuusindeksi

Tavoitetaso: Indeksien lasku

Toteutuma: Julkaistun (2013-2015) ikävakioidun indeksien keskiarvo 100, mikä vastaa maan keskiarvoa ja on lähialueen kuntiin verrattuna matalin. Indeksia korottaa syöpä-, tuki- ja liikuntaelin- sekä dementiaindeksi. Keskiarvoa alentaa sepelvaltimo- ja aivoverisuonitauti- sekä mielenterveysindeksi.

SIVISTYSTALVELUT

4.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	552 700		552 700	633 470	-80 770
Toimintamenot	-6 627 200		-6 627 200	-6 334 588	-292 612
Netto	-6 074 500		-6 074 500	-5 701 118	-373 382
Sumupoistot	-24 300		-24 300	-7 460	-16 840
Sisäiset erät	-1 716 800		-1 716 800	-1 836 507	119 707

Sivistyslautakunta kokoontui 2017 yhdeksän kertaa ja käsiteltäviä asiakohtia oli 88.

TULOSALUEET

Sivistyshallinto
 Peruskoulupalvelut
 Lukio- ja ammattikoulutustalvet
 Kirjastotalvet
 Nuoriso- ja kulttuuritalvet
 Liikuntatalvet
 Varhaiskasvatustalvet

Taloustalvetn poikkeamat ja toteutuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen muutokset taloustalvetn nähden johtuvat useista pienistä ylityksistä tai alituksista. Toimintatulojen suurimpia poikkeamia olivat peruskoulupalvelujen kotikuntakorvaukset ja kunnilta saadut ennakoitua suuremmat myyntitulot sekä varhaiskasvatustalvetn maksu- ja myyntitulot asiakkailta. Opetustalvetn on myyty ennakoitua enemmän. (urheiluopisto työllistänyt lukion opettajia ennakoitua enemmän) Toimintatuotoista jäätin nuoriso- ja kulttuuritalvetn osalta koska hankeavustuksia ei saatu ennakoitulla tavalla.

Toimintakuluissa päästiin kaikilla sivistystoimen tulosalueilla alle budjetoidun. Talousarviossa varauduttiin lukion opiskelijamäärän nousuun mutta siinä ei tapahtunut merkittävää muutosta, joten palkkakulut jäivät arvioitua pienemmäksi. Myös kiky-sopimuksen vaikutukset näkyvät palkkakulujen toteutumisessa.

Sivistyshallinto

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 000		5 000	1 636	3 364
Toimintamenot	-169 000	0	-169 000	-161 205	-7 795
Netto	-164 000	0	-164 000	-159 569	-4 431
Sumupoistot				-287	287
Sisäiset erät	-11 100		-11 100	-6 772	-4 328

Toiminta-ajatus

Kuortane tarjoaa kuntalaisilleen turvallisen, henkistä kasvua ja oppimista kannustavan sekä fyysistä kuntoa ylläpitävän toimintaympäristön. Asukkaiden koulutustarpeisiin vastataan huolehtimalla laadukkaasta ja monipuolisesta koulutustarjonnasta esiopetuksesta aikuiskoulutukseen. Kuortane tarjoaa kuntalaisilleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut.

Lasten päivähoitossa tavoitteena on kasvatusyhteistyö (lastenhoitohenkilöstön ammatillinen yhteistyö vanhempien kanssa lapsen parhaaksi).

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus ja päivähoito on laadukasta, asiakkaiden tarpeita vastaavaa, ammattitaitoisen henkilökunnan antamaa ja taloudellisesti järjestettyä toimintaa. Varataan riittävästi resursseja palveluihin ja palveluyksikköjen fyysiseen ympäristöön, kalustoon ja välineistöön. Urheiluun erikoistunut erityistehtävän saanut lukio, tarjoaa valtakunnallisesti kilpailukykyiset lukiopalvelut.

Tasokkaat kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä monipuoliset liikunta- ja nuorisopalvelut tukevat kuntalaisten aktiivista harrastustoimintaa.

Tavoitteet vuodelle 2017

Luodaan toimintamalli vastaamaan muuttunutta henkilöstötilannetta ja palvelurakennemuutosta.

Mittari: Luodaan toimintamalli yhteydenpidolle ja säännönmukaisille palavereille. Otetaan tv-t-käyttöön yhteydenpidossa.

Tavoitetaso: Tv-t-laitteiston käyttö on arkipäivää hallinnossa ja asiakaspalvelussa.

(Toteutuma:) Päikky-järjestelmä on otettu käyttöön varhaiskasvatuksessa (perhepäivähoitoa lukuunottamatta). VideoVisitin käytöstä on luovuttu.

Opetuksen laatua parannetaan opettajien täydennyskoulutuksella erityisesti tv-t-laitteiden käyttöön liittyen. Lukiossa valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto etenee porrastetusti yläkouluun.

Mittari: Opetusmenetelmien monipuolistuminen. Hallittu uuden opetussuunnitelman käyttöönotto.

Tavoitetaso: Koulujen toimintakulttuuri muuttuu uusien opetussuunnitelmien mukaiseksi.

(Toteutuma:) Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön perusopetuksen 0-7 luokilla sekä lukion 1-2 luokilla. Tv-t-laitteiden käyttö on lisääntynyt sekä perusopetuksessa että lukiossa.

Henkilöstön hyvinvointi

Mittari: Toteutetut kehityskeskustelut, henkilöstökokoukset ja tyhy-toiminta.

Tavoitetaso: Säännölliset kehityskeskustelut, henkilöstökokoukset sekä tyhy-toiminta ovat osa toimintakulttuuria.

(Toteutuma:) Kehityskeskusteluja käydään vähintään kahden vuoden välein. Henkilöstökokouksia on pidetty tarvittaessa. Tyhy-toiminta on otettu osaksi toimintakulttuuria.

Peruskoulupalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	173 300		173 300	222 650	-49 350
Toimintamenot	-2 861 600		-2 861 600	-2 856 939	-4 661
Netto	-2 688 300		-2 688 300	-2 634 289	-54 011
Sumupoistot	-200		-200	-838	638
Sisäiset erät	-932 700		-932 700	-958 630	25 930

Toiminta-ajatus

Perusopetuksessa oppilaille tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva kasvatusta ja opetus. Pidetään huolta oppilaiden yhteisöllisyydestä ja turvallisuudentunteesta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, joka mahdollistaa laadukkaan opetus- ja kasvatustyön, ja sen että oppilaat sijoittuvat jatko-opintoihin. Koulujen toimintaa kehitetään jatkuvasti ja huolehditaan siitä, että uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteet täyttyvät. Hyvien perustietojen ja taitojen oppimisen ohella pidetään tärkeänä liikunnan merkitystä ja monipuolista tarjontaa.

Alvarin koulu ja yhteiskoulu erotetaan omiksi yksiköikseen. Molemmilla kouluilla on oma talousarvio ja johtaja. Päätöksenteossa huomioidaan Kuortaneen kunnan kouluverkkosuunnitelma, jonka mukaan yksi alakoulu suljetaan syksyllä 2017.

Valmistellaan yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa vuoden 2016 jälkeen portaittain voimaan tulevaa uutta esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Valmistelun yhteydessä arvioidaan uudelleen myös kunnassa annettava tarkoituksenmukainen opetustuntimäärä.

Tavoitteet vuodelle 2017

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, jolla turvataan riittävät resurssit sekä tarkoituksenmukaiset opetustilat ja oppimisympäristö.

Mittari: Oppilaskohtaiset kustannukset suhteessa valtakunnan keskiarvoon.

Tavoitetaso: Kuortaneen kunnan oppilaskohtaiset kustannukset eivät kasva.

Toteutuma: Peruskoulupalveluiden toimintamenot ovat pienentyneet (mm. lomakorvausten määräaikainen leikkaus 30% sekä koulukuljetukset) ja toimintatuotot ovat kasvaneet (kotikuntakorvaukset ja myyntituotot kunnilta). Perusopetuksen oppilasmäärä on urheilupainotteisen luokan ansiosta kasvanut. Oppilaskohtaiset kustannukset ovat pienentyneet.

Opetustoiminnan kehittäminen

Mittari: Valtakunnallisten kokeiden koulu/kuntakohtainen keskiarvo suhteessa valtakunnan keskiarvoon.

Tavoitetaso: Kuortaneen keskiarvo on vähintään valtakunnan keskiarvon mukainen.

Toteutuma: Tavoite saavutettu.

Kiinnitetään erityistä huomioita oppilaiden liikkumiseen koulupäivä aikana. Lisätään mahdollisuuksia omatoimiseen liikkumiseen välitunneilla ja otetaan liikunnallisuus osaksi koulun opetuskuultuuria.

Mittari: Oppimistulosten ja kouluviihtyvyyden lisäämistä tuetaan Liikettä koulupäivään hankkeen avulla.

Tavoitetaso: Jokainen oppilas liikkuu tunnin koulupäivän aikana

Toteutuma: Liikkuva koulu-hanke toimii jokaisella koululla. Useat alakoulut ovat ottaneet käyttöön nk. pitkän välitunnin.

Lukio- ja ammattikoulutuspalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	34 500		34 500	40 548	-6 048
Toimintamenot	-1 254 400		-1 254 400	-1 169 669	-84 731
Netto	-1 219 900		-1 219 900	-1 129 121	-90 779
Sumupoistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	-274 700		-274 700	-285 225	10 525

Toiminta-ajatus

Kuortaneen urheilulukion opetus on laadukasta ja monipuolista. Lukio-opiskelija voi valita ja rakentaa koulun laajasta kurssitarjonnasta itselleen oman ohjelman.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Oppilaalle tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva opetus ja valmennus, joka mahdollistaa hyvät oppimistulokset sekä oman urheilu-uran päämäärätietoisin kehittämisen.

Tavoitteet vuodelle 2017

Kilpailukykyiset lukiopalvelut ja riittävät oppimistulokset jatko-opintoja varten.

Mittari: Ylioppilaskirjoitusten koulukohtaiset keskiarvot suhteessa valtakunnan keskiarvoihin.

Tavoitetaso: Kunkin oppiaineen opetukseen haetaan kelpoisuudet täyttävät ja osaavat opettajat.

Toteutuma: Tavoite saavutettu.

Lukion vetovoimaisuutta lisätään järjestämällä toimivat asuntolapalvelut, hyvät harjoitusmahdollisuuden sekä osaavat valmentajat.

Mittari: Opiskelijamäärän kehitys.

Tavoitetaso: Opiskelijamäärän pitäminen yli 200 opiskelijassa.

Toteutuma: Opiskelijamäärä elokuussa 2017 197

Kirjastopalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälk	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	4 000		4 000	1 981	2 019
Toimintamenot	-177 600		-177 600	-167 481	-10 119
Netto	-173 600	0	-173 600	-165 500	-8 100
Sumupoistot	-21 400		-21 400	0	-21 400
Sisäiset erät	-50 000		-50 000	-62 451	12 451

Toiminta-ajatus

Taataan kuntalaisille tasokkaat ja monipuoliset kirjasto- ja kulttuuripalvelut ja ollaan mukana maakunnan kirjastoyhteistyössä ja kokoelmien yhteiskäytössä. Kirjastopalvelut edistävät ja tukevat kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kirjaston aineisto pidetään mahdollisimman laajana ja sitä täydennetään uutuuksilla ja uusimmilla AV-aineistoilla. Kirjasto tehostaa tiedottamista, jotta käyttäjiksi saataisiin uusia käyttäjäryhmiä, etenkin nuoria.

Kirjaston henkilökunnasta yksi työntekijä siirtyy muihin kunnan tehtäviin. Aukioloaikoja muutetaan vastaamaan uutta henkilöstömäärää ja toimintoja sopeutetaan tilanteen vaatimalla tavalla ja samalla lisätään teknologian hyödyntämistä asiakaspalvelutilanteissa.

Tavoitteet vuodelle 2017

Asiakaslähtöinen palvelu

Mittari: Asiakkaiden (fyysiset+verkko) ja lainojen määrä sekä asiakaspalaute.

Tavoitetaso: Tyytyväiset asiakkaat sekä kävijämäärä/lainojen määrän seuraaminen suhteessa paikkakunnan asukaslukuun.

Toteutuma: Lainojen määrä/asukas on pysynyt samalla tasolla. Perinteisten lainojen määrä on hieman pudonnut ja e-lainojen määrä kasvanut.

Omatoimisuuden lisääminen

Mittari: Asiakkaat oppivat käyttämään itsepalvelukirjastoa omatoimisesti.

Tavoitetaso: Kirjaston aukioloaikojen pidentäminen uutta teknologiaa hyödyntämällä

Toteutuma: Omatoimikirjasto on aktiivisessa käytössä. Omatoimiaikaa on lisätty saadun palautteen mukaan.

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	169 800		169 800	66 403	103 397
Toimintamenot	-387 900		-387 900	-268 292	-119 608
Netto	-218 100	0	-218 100	-201 889	-16 211
Sumupoiistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	-39 700		-39 700	-36 697	-3 003

Toiminta-ajatus

Kuortane on kulttuurin ja perinteiden vaalija. Kuortaneella on viihtyisä asuinympäristö, elinvoimainen kuntakeskus ja aktiiviset kylät. Kuortane tunnetaan rikkaasta rakennusperinnöstään ns. kaksifooninkisista, joka pitää paikallisen kulttuuriympäristön elävänä. Kunnan tulee vaalia tätä perintöä ja tarjota kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuus kulttuuripalveluihin, kulttuurin harrastamiseen ja siitä nauttimiseen. Kulttuurin avulla tuetaan kuntalaisten viihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia. Monipuolisella kulttuuritoiminnalla taataan kunnan viihtyvyys ja vetovoimaisuus.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kunnassa järjestetään kaikenikäisille kuntalaisille tarkoitettuja kulttuuritapahtumia. Tuetaan kulttuuri- ja muiden harrasteryhmien sekä kyläyhdistysten omaehtoista toimintaa, kehitetään yhteistyötä ja luodaan kehitysedellytyksiä. Tehdään esiselvitystyö Kuortaneen historia kirjahankkeen toteuttamiseksi. Kuortaneen kulttuuritoimintaa kansainvälistetään.

Tavoitteet vuodelle 2017

Nuorten kuuleminen ja nuorten ottaminen enemmän huomioon toiminnan suunnittelussa sekä päätöksenteossa.

Mittari: Nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen ja aktiivisuuden seuraaminen.

Tavoitetaso: Aktiivisuuden kasvattaminen nykytilanteeseen nähden.

Toteutuma: Kunnanhallitus on vahvistanut nuorisovaltuuston toimintasäännön ja sen toiminta on aktivoitunut.

Kuntalaisilla on mahdollisuus itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Mittari: Opetustunnit/opiskelijamäärät ja niiden systemaattinen seuraaminen.

Tavoitetaso: Opiskelijamäärien pitäminen nykyiselle tasolla.

Toteutuma: Toteutuneiden tuntien määrä on pienentynyt.

Hyödynnetään Kuortaneen monipuolista ja vahvaa kulttuuriperinnettä ja ainutlaatuista kulttuuriympäristöä.

Mittari: Monipuolisen kulttuuritarjonnan edelleen kehittäminen.

Tavoitetaso: Uusien ihmisryhmien houkuttelu kulttuurin pariin.

Toteutuma: Uudenlaisia kulttuuritapahtumia on järjestetty kuten esimerkiksi Venetsialaiset kirkkorannassa ja Tubetapahtumat nuorille.

Liikuntapalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	3 100		3 100	3 833	-733
Toimintamenot	-124 700		-124 700	-115 915	-8 785
Netto	-121 600	0	-121 600	-112 082	-9 518
Sumupoistot	-2 700		-2 700	-6 335	3 635
Sisäiset erät	-81 400		-81 400	-168 233	86 833

Toiminta-ajatus

Vapaa-aika ja liikuntapalveluilla tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Liikuntapalveluilla luodaan myös kunnan hyvää imagoa ja lisätään asumisviihtyvyyttä. Nuorille järjestetään mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikka koskevien asioiden käsittelyyn. Nuoria kuullaan heitä koskevista asioista. (Nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain 8 §:ssä)

Kunta tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kansalaisopistopalvelut järjestetään Lakeudenportin kansalaisopiston kautta, jota hallinnoi Alavuden kaupunki.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Erytishuomio kohdistetaan tavallisen kuntalaisen liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen ja kuntalaisille taataan monipuoliset liikuntamahdollisuudet.

Kuntalaisille tarjotaan kysynnän mukaan monipuolisia kansalaisopistopalveluita eri puolilla kuntaa.

Tavoitteet vuodelle 2016

Kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen ja liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen.

Mittari: Liikuntamahdollisuuksien hyvä käyttö ja osallistuminen eri tapahtumiin.

Tavoitetaso: Osallistumisen lisääminen edellisiin vuosiin verrattuna.

Toteutuma: Osallistujamäärä on pysynyt samalla tasolla.

Varhaiskasvatuspalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	163 000		163 000	296 417	-133 417
Toimintamenot	-1 652 000		-1 652 000	-1 595 087	-56 913
Netto	-1 489 000	0	-1 489 000	-1 298 670	-190 330
Sumupoistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	-327 200		-327 200	-318 499	-8 701

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan kasvatuskumppanuutta, jossa varhaiskasvatushenkilöstö luo luottamuksellisen suhteen vanhempien kanssa. Peruspilareina ovat kuuntelu, kunnioitus ja luottamus, joista syntyy dialogi lapsen edun parhaaksi.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Henkilöstön taholla kasvatustoiminnan suunnittelua ja sisältöä jäntevöitetään ja syvennetään luomalla säännölliset pedagogisen toiminnan palaverit (ns. PEDA-palaverit) ja varaamalla riittävästi aikaa niiden toteuttamiseen. Erityislastentarhanopettaja toimii PEDA-palavereiden koollekutsujana. Palavereissa on mukana yksi kasvatustietoisuus henkilö jokaisesta päivähoitoyksiköstä. Tavoitteena on lisätä kasvatustietoisuuden lisäksi työntekijöiden yhteisöllisyyttä ja työssä jaksamista.

Kiinnitetään huomiota varhaisen tuen keskusteluihin, mikäli poissaolomäärät työyksikössä ylittävät asetetut rajat. Työssä jaksamista tuetaan erilaisin keinoin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Henkilöstön sisäistä yksiköitten välistä sijaistamista jatketaan ja kehitetään edelleen. Henkilöstö on tarkoituksenmukaista sijoittaa kulloinkin sinne, missä lapsia on paljon. Yksiköiden lapsimääriä suhteessa hoitajiin seurataan systemaattisesti ja arvioidaan uudelleen yksiköiden lukumäärä ja sijoittuminen.

Ruonan ryhmiksen toiminta siirretään Ruonan vanhalta koululta uudelle koululle.

Tavoitteet vuodelle 2017

Varhaiskasvatukseen hankitaan Abilitan päivähoidon järjestelmä, joka mahdollistaa Päikky-mobiiliratkaisun käytön tuntiperusteiseen asiakasmaksujen laskentaan ja työajan seurantaan. Päikky-mobiilipalvelu laajennetaan kaikkiin varhaiskasvatuksen yksiköihin. Nykyisestä järjestelmästä (Pro Consona) luovutaan vuoden 2017 loppuun mennessä.

Mittari: Abilita-järjestelmä on käytössä vuoden alussa ja Päikky-mobiilipalvelu on kaikkien varhaiskasvatustyyksiköitten käytössä viimeistään 1.8.2017. Pro Consonasta luovutaan 31.12.2017 mennessä.

Tavoitetaso: Abilitan päivähoidon järjestelmä ja Päikky-mobiilipalvelu muodostavat kattavan varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän 1.8.2017 mennessä. Pro Consona ei ole enää käytössä.

Toteutuma: Tavoite toteutunut Abilitan ja Päikyn osalta. Pro Consona on sanottu irti.

Kuntaan laaditaan uusi paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma opetushallituksen laatimien varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja ohjeistusten mukaisesti. Lisäksi muutetaan yksikkötason ja lapsitason varhaiskasvatussuunnitelmat uusien perusteiden mukaisiksi.

Mittari: Kunnan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja yksikkö- sekä lapsitason varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan valmiiksi kesään 2017 mennessä.

Tavoitetaso: Uusi paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja yksikkö- sekä lapsitason varhaiskasvatussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2017 alkaen.

Toteuma: Tavoite toteutunut.

Varhaiskasvatussyksiköt on resurssoitu tarkoituksenmukaisesti. Pedagogisesti toimivat sekä turvalliset varhaiskasvatussyksiköt.

Mittari: Hoitopäivän hinta. Asiakastytyväisyyskyselyn palaute.

Tavoitetaso: Vertailukelpoinen hoitopäivän hinta. Hyvä asiakaspalaute.

Toteuma: Asiakastytyväisyys kyselyn tuloksen olivat hyvät (lautakunta käsitellyt 23.8.2017)

4.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	1 614 700		1 614 700	1 523 678	91 022
Toimintamenot	-4 044 800		-4 044 800	-3 935 784	-109 016
Netto	-2 430 100	0	-2 430 100	-2 412 106	-17 994
Sumupoistot	-1 105 500		-1 105 500	-1 331 357	225 857
Sisäiset erät	2 347 800		2 347 800	2 216 855	130 945

Lautakunta on kokoontunut v 2017 aikana 10 kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 67 kpl.

TULOSALUEET

Kuntatekniikan hallinto

Tilapalvelut

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vesihuoltolaitos

Talousarvon poikkeamat ja toteutuminen

Tilapalvelujen toimintatuottojen alitus johtuu pääosaltaan siitä, että ateriamyynnit eivät toteutuneet suunnitellusti Kuismankartanon asukkaiden ollessa väistötiloissa Ähtärissä. Yhdyskuntatekniikan toimintatuottojen ylitys koostui ennakoimattomista maa-alueiden vuokrista ja puun myyntituloista sekä vesihuoltolaitoksen arvioitua suuremmista vesi- ja viemärimaksutuloista.

Tilapalvelujen toimintakulujen alle päästiin Kuismankartanon purkukustannusten jäätyä alle ennakoidun ja elintarvikeostojen ja palkkakustannusten jäätyä alle budjetoidun. Vesi- ja viemärilaitoksen toimintakulujen ylitykset koostuivat pääosin ennakoitua korkeammista jätevesimaksuista Lapuan Jätevedelle.

Kuntatekniikan hallinto

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	33 600		33 600	5 837	27 763
Toimintamenot	-525 500	0	-525 500	-510 901	-14 599
Netto	-491 900	0	-491 900	-505 064	13 164
Sumupoistot	0		0	-287	287
Sisäiset erät	-38 800		-38 800	-27 512	-11 288

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan päätöksiin, viranhaltijapäätöksiin ja henkilöstön työsuorituksiin johdetaan ja kehitetään teknisen toimen tulosalueiden toimintaa. Toiminnan pyörittäminen edellyttää riittävää määrää, ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tehtävänä on johtaa osaston ja tulosalueiden toimintaa sekä vastata rakennuttamistehtävistä. Toiminnassa toteutettiin käyttösuunnitelmassa ja talousarviossa asetettuja tavoitteita. Merkittävimmät vuoden 2017 rakennuttamistehtävät ovat olleet Kuismankartanon purkaminen, Keskuskeittiön parantaminen, Vuokratalo I julkisivun parantaminen, Rekkatien rakentaminen, Ahjontien parantaminen, Sarvikkaan sillan peruskorjaus, Rantatien uuden jätevesilinjan rakentaminen sekä vesijohtojen parantaminen Keskustiellä ja Uitonnurkalla.

Tavoitteet vuodelle 2017

Suunniteltujen investointien toteuttaminen	
Mittari:	Laadukas ja edullinen toteutus
Tavoitetaso:	Investointien toteutuminen talousarvioraamin mukaisesti
Toteutuma:	Investoinnit toteutuivat talousarvioraamin mukaisesti ja alittivat sen.

Tilapalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	877 400		877 400	760 711	116 689
Toimintamenot	-2 742 800	0	-2 742 800	-2 605 172	-137 628
Netto	-1 865 400	0	-1 865 400	-1 844 461	-20 939
Sumupoistot	-671 800		-671 800	-911 338	239 538
Sisäiset erät	2 225 200		2 225 200	2 105 746	119 454

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamien kiinteistöjen (julkiset-,asunto-, teollisuusrakennukset, ym. rakennuskanta) pidetään kunnossa huomioiden terveellisyden ja energiatalouden näkökohdat.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistöjen perusparannus- ja kunnossapitotoimenpiteet edelleen ja ruokahuollon, siivoustoimen ja laitostuotoiminnan kehittäminen kustannustehokkaaksi.

Rakentaminen

Merkittävimmät rakennuskohteet ovat olleet Vuokratalo I ulkovaipan ja julkisivun parantaminen; Lukiolle kahden luokkatilan yhdistäminen paljeovilla sähköisten ylioppilaskirjoitusten mahdollistamiseksi; Ruonan, Ylijoen ja Leppälän alakoulujen julkisivulautoituksen uusinta ja maalaus; Urheilukentän puukatsomon uusiminen; Keskuskeittiön ilmastoinnin ja sisätilojen kosteusvarioiden korjaaminen.

Tavoitteet talousarviossa vuodelle 2017

Kiinteistötietojärjestelmän käyttö / Buildercom – Facility info

Mittari: Ohjelman aktiivinen käyttö. Kaikki kiinteistöjä koskevat tilaukset ja toisaalta tehdyt toimenpiteet kirjataan Facility Info -ohjelmaan.

Tavoitetaso: Henkilöstön perehdytys ohjelman käyttöön ja käytön edelleen laajentaminen.

Toteutuma: Kiinteistöille tehdyt toimenpiteet ovat ohjelmassa ajan tasalla, ohjelman käyttömäärä edelleen sama kuin aiempina vuosina, uusia käyttäjiä on lisätty.

Ruokahuollon ja siivoustoiminnan kustannusten leikkaaminen ja edelleen pitäminen talousarvion mukaisena

Mittari: Talousarvioesitys, biojätteen punnitustodistukset Etapilta

Tavoitetaso: Talousarvioesityksen mukaisesti

Toteutuma: Ruokahuollon ja siivoustoiminnan kustannukset ovat toteutuneet kustannusarvion mukaisesti ja aliittaneetkin sen.

Jennylän ja Joukolan purkaminen, Kuismankartanon parantaminen

Mittari: Purettavien ja parannettavien tilojen neliömäärät **m²**

Tavoitetaso: Jennylän ja Joukolan purkamisen toteuttaminen. Kuismankartanon parantaminen tehostetun palveluasumisen käyttöön

Toteutuma: Jennylän ja Joukolan purkamisen määrärahat on kohdennetty Kuismankartanon purkamiseen. Kuismankartanon parantaminen toteutetaan rakennuttamalla uusi tehostetun asumisen yksikkö ja Kuismankartano on purettu.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Keskuskeittiön suorituskertymä vuonna 2017 oli 256925 suoritetta, joka on 19483 suoritetta edellistä vuotta vähemmän. Vähennykseen vaikutti olennaisesti Kuismankartanon vanhainkodin siirtyminen väistötiloihin Ähtäriin. Huomioitavaa on kuitenkin, että lukuvuoden 2017-2018 alusta alkaen Ylijoen koulun ja ryhmiksen ruuanvalmistus siirtyi keskuskeittiölle. Suoritteet on aiemminkin kirjattu keskuskeittiölle, työpanos vain on siirtynyt Ylijoelta keskuskeittiölle. Yläkoululeirit lukiolla ovat lisääntyneet ja ryhmät ovat suuria. Nämä ovat vaikuttaneet lukion ruokailijamäärän ja sen myötä työpanoksen lisääntymiseen.

Keskuskeittiö on Kuortaneen kunnan ainoa valmistuskeittiö ja se valmistaa lounaita koulujen toimiaikana yhteensä keskimäärin 970 (vuosi 2016: 980) annosta.

Niistä:

- koulujen osuus on n. 710 (680)
- vanhusten osuus n. 100 (125)
- varhaiskasvatuksen osuus n.115 (100)
- Linnunlaulun ja Token osuus n.35
- kunnanviraston osuus n. 10

Aamiaista, päivällisruokaa ja jälkiruokaa / välipaloja / päiväkahvia tarjotaan vanhuksille, päiväkodin lapsille ja vammaispalveluihin.

Aamupalaa ja välipaloja tarjotaan ryhmiksissä ja APIP-lapsille.

Välipaloja tarjotaan lukion yläkoululeiriläisille.

Lähetämme myös erilaisia ruokatarvikkeita mm. aamiaisia ja päiväkahvia varten.

Suoritteiden hinnat on määritelty syyskuussa 2017 vuoden 2016 kustannusten mukaan.

Ateriahinnat 2017 perustuvat keskuskeittiön suoritteisiin ja kustannuksiin.

Vuoden 2018 ateriahintoja voitiin laskea lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystalouden palvelujen kohteiden hintoja, koska niiden hinta on ulkoistuksen myötä sovittu palvelusopimuksessa.

Yhdyskuntatekniset palvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	23 000		23 000	51 726	-28 726
Toimintamenot	-369 800	0	-369 800	-369 015	-785
Netto	-346 800	0	-346 800	-317 289	-29 511
Sumupoistot	-319 500		-319 500	-306 141	-13 359
Sisäiset erät	125 700		125 700	123 866	1 834

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Liikenne- ja yleisten alueiden sekä yksityisteiden kunnossapidosta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Katualueiden ja yksityisteiden kunnossapito kustannustehokkaasti. Katuvalaistuksessa siirrytään asteittain energiatehokkaaseen led- tekniikkaan.

Strategiat

Kaavoituksen etenemisen ja valtuuston päätösten mukaisesti rakennetaan tarvittava tiestö ja kunnallistekniikka. Kunnossapidetään kaavatieverkosto, kunnossapidetään yksityisteitä ja avustetaan yksityisteiden kunnossapitoa.

Maatalouskäyttöön soveltuvat reservimaat on vuokrattu ja metsätilat ylläpidetään suunnitelman mukaisesti. Metsien hoidosta on voimassa sopimus metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Rakentaminen

Vuoden 2017 peruskorjattiin vanha Sarvikkaan silta, rakennettiin uusi kaavatie Rekkatie Sampolaan, Ahjontien alkupään perusparannettiin ja Vesterintien risteysalue kunnostettiin.

Jatkettiin pitkäaikaista suunnitelmaa korvata olemassa olevaa valoverkosta elohopealampuista led-tekniikan piiriin, uudistettiin mm Vierteentielle.

Tavoitteet vuodelle 2017

Siirrytään katuvalaistuksen elohopealampuista led-lamppuihin

Mittari: Uusittujen vaihdettujen lamppujen lukumäärä

Tavoitetaso: 200 kpl

(Toteutuma:) Vierteentielle uusittiin led-lamput. Kangaspihaan, Kangasviereen ja Haapatielle rakennettiin uudet katuväli-osaudet led lampuilla.

Sarvikkaan sillan peruskorjaus

Mittari: Valmius

Tavoitetaso: Sarvikkaan sillan peruskorjaus vuoden 2017 aikana

(Toteutuma:) Sarvikkaan silta on valmis.

Vesihuoltolaitos

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	680 700		680 700	705 404	-24 704
Toimintamenot	-406 700	0	-406 700	-450 696	43 996
Netto	274 000	0	274 000	254 708	19 292
Sumupoistot	-114 200		-114 200	-113 591	-609
Sisäiset erät	35 700		35 700	14 756	20 944

Vesihuoltolaitos on eriytetty erilliseksi taseyksiköksi, josta esitetään eriytetty tilinpäätös kohdassa 7.

YMPÄRISTÖPALVELUT

4.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	73 000		73 000	100 142	-27 142
Toimintamenot	-240 500	0	-240 500	-230 143	-10 357
Netto	-167 500	0	-167 500	-130 001	-37 499
Sumupoistot	-21 800		-21 800	-21 814	14
Sisäiset erät	-13 700		-13 700	-10 157	-3 543

Lautakunta on kokoontunut v 2017 aikana yhdeksän kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 62 kpl.

TULOSALUEET

Ympäristöpalvelut

Talousarvion poikkeamat ja toteutuminen

Toimintatuottojen ylitys johtuu asemakaavoitukseen Urheiluopistosäätiön maksamasta osuudesta kaavoitus sopimuksen mukaisiin kustannuksiin. Menojen alitus koostui useista eri toimintojen pienistä alituksista.

Päämäärät:

Viihtyisä ja virikkeellinen elinympäristö sekä kestäväan kehitykseen tähtäävä ympäristön tilan kehittäminen

Strategiat:

Avustetaan vesiensuojelutoimenpiteitä, vähennetään ja ohjataan materiaali- ja jätevirtoja.

Ylläpidetään rakentamisen ohjaamiseksi tarpeellista kaavoitusta ja muuta maankäytön suunnittelua. Rakentamisen ja maa-ainesten oton asiantunteva lupakäsittely. Annetaan tarpeellista tietoa niin kuntalaisille kuin päätöksentekoonkin.

Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen tunnuslukujen mittaustuloksina ja muina tavoitteiden toteutumisarvioina.

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa sekä vastata ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja ohjaustehtävistä kunnan alueella kestäväan kehityksen periaatteen mukaisesti.

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan merkittävin sisältö muodostuu **rakennusvalvonnan** ja **ympäristönsuojelun** vastuualueista.

Ympäristölautakunta on pitänyt 9 kokousta ja tehnyt niissä 62 päätöstä. Vuonna 2017 ei tehty ympäristökatselmusta.

Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Rakennusvalvonnan toiminta-ajatuksena on rakentamisen, kaavoituksen ja maa-ainesten ottotoiminnan ohjaus ja valvonta sen mukaan, mitä lait, asetukset ja muut säännökset asiasta sanovat. Pyrkimyksenä on ympäristöön hyvin sopeutuva toiminta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Yleisenä tavoitteena on rakennusvalvonnalle monilla eri säännöksillä annetuista velvoitteista selviytyminen ja monipuoliset palvelut sekä oman kunnan että ulkopaikkakuntalaisten rakentajien tarpeita varten. Tavoitteena ja haasteena on saada tärkeimmät painopistealueet hoidettua ilman turvallisuuden vaarantumista.

Kaavoituksen tilanne on kerrottu erillisessä kaavoituskatsauksessa.

- Kirkonseudun asemakaavan tarkistus ja laajennus Sampolan alue; Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan §70, 11.9.2017

- Asemakaava-alueen laajentaminen ja tarkistaminen Kuortaneen Urheiluoopistosäätiön alueella; Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan §76, 13.11.2017

- Kuortaneenjärven pohjoisosan kaavoitus; vuoden 2017 aikana on laadittu kaava-alueelta luontoselvitys, maisemaselvitys, rakennuskantainventointi, muinaisjäännösinventointi sekä emätilamitoitustarkastelu.

Sähköinen rakennuslupajärjestelmä+ arkistointi LUPAPISTE on otettu käyttöön 06/2017 ja vuoden 2017 loppuvuoden aikana on tullut 17 hakemusta järjestelmän kautta (24,6 % hakemuksista).

Toimenpide- ja rakennuslupia on myönnetty 69 kpl (68 kpl 2016), majoitusrakennuksia 2 kpl + 1 rivitalo, poikkeamispäätöksiä on tehty 4 kpl, toimenpideilmoituksia on käsitelty 25 kpl (2016 17 kpl) ja suunnittelutarveratkaisuja on tehty 1 kpl.

Maa-aineslain ja ympäristösuojelulain mukainen yhteislupia käsitelty 3 kpl, tielautakunnalle kuuluvia tehtäviä 1 kpl, lausuntoja annettu 2 kpl.

Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Ympäristönsuojelun tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja kehitystehtävistä kunnan alueella kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Päämääränä on luoda Kuortaneesta asukkailleen virikkeellinen ja ympäristöystävällinen kunta.

Vuoden 2017 tärkein tavoite oli Kuortaneenjärven kohdistuvan sisäisen kuormituksen vähentäminen. Mittarina käytettiin hoitokalastuksen vuotuista kokonaissaalista (15000 kg vähempiarvoista kalaa).

Tavoitteiden toteutuminen

Ympäristölautakunta myönsi kaksi ympäristölupaa (v. 2016 2 kpl) sekä antoi yhden lausunnon ympäristölupahakemuksesta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle (v. 2016 1 kpl). Lautakunta hyväksyi ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman vuosille 2017-2020. Avustuksia myönnettiin pääasiassa vesiensuojelua edistäviin toimenpiteisiin yhteensä 10 600 €.

Kuortaneenjärven hoitokalastussaalit v. 2017 oli Kuortaneen kalastusseura ry:ltä saadun tiedon mukaan 10000 kg.

Tavoitteet vuodelle 2017

Kuortaneenjärveen kohdistuvan sisäisen kuormituksen vähentäminen

Mittari: Kuortaneenjärvellä suoritettujen hoitokalastuksen tukeminen

Tavoitetaso: Hoitokalastuksen vuotuinen kokonaissaalis 15 000 kg vähempiarvoista kalaa

(Toteutuma:) Hoitokalastussaaalis 10000 kg

Asemakaavoitus

Mittari: Sampolan ja Urheilupuiston asemakaavojen muutos

Tavoitetaso: Kaavamuutokset hyväksytyt valtuustossa 2017 aikana.

(Toteutuma:) Sampolan kaaava hyväksytty KV §70 11.9.2017 Kuortaneen Urheilupuiston kaaava hyväksytty KV §73 13.11.2017

Yleiskaavoitus

Mittari: Kuortaneenjärven pohjoisosan osayleiskaava

Tavoitetaso: Rakennusinventointi, luontoselvitykset ym. selvitykset

(Toteutuma:) Luontoselvitys, maisemaselvitys, rakennuskantainventointi, muinaisjäännösinventointi sekä emätilamitoitustarkastelu tehty 2017

Ohjelmistot / Järjestelmät

Mittari: Lupapiste

Tavoitetaso: Lupapisteestä hakemukset ja ilmoitukset aineistoinaan sähköisenä suoraan kunnan omiin järjestelmiin

(Toteutuma:) Käyttöön otettu 06/2017

4.1.5 Kaavoituskatsaus

Maakuntakaavat

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Siinä esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan muodostaa kaavakartta ja siihen liittyvät kaavamerkinnot ja -määräykset. Kaavakarttaan liittyvä kaavaselostus selventää ja täydentää kaavakarttaa, siihen kuuluvia merkintöjä ja määräyksiä. Selostuksessa kuvataan mm. kaavan tavoitteita ja keskeisiä suunnitteluprosessin vaiheita sekä maakuntakaavan toteuttamista.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa alueen kuntien yleis- ja asemakaavoja, ja se ohjaa myös viranomaisten muuta alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.

I vaihemaakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava I käsittelee tuulivoimaa. Kaava täydentää voimassa olevia maakuntakaavoja osoittamalla 23 tuulivoimaloiden aluetta, voimajohtoverkoston ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen. Vaihemaakuntakaava I on vahvistettu Ympäristöministeriössä 31.10.2016.

II vaihemaakuntakaava

Kauppa, liikenne ja keskustatoimintojen alueet

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti käynnistää Etelä-Pohjanmaan II vaihemaakuntakaavan muutoksen kokouksessaan 20.11.2017 (§ 143).

Vaihemaakuntakaavan III

Valmistelussa olevan Vaihemaakuntakaavan III sisältönä ovat turvetuotanto, suolunnon suojeleminen, bioenergiailaitokset, energiapuun terminaalit, kulttuurimaisemat ja puolustusvoimien alueet. Maakuntahallitus on hyväksynyt vaihemaakuntakaavan III kaavaluonnoksen 19.12.2016 olleessa kokouksessaan. Vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto on ollut nähtävillä 11.1.-10.3.2017 välisen ajan.

YLEISKAAVAT

Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Sen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen. Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet ja se ohjaa alueen asemakaavojen laatimista.

Sen tehtävänä on ohjata yhdyskuntarakenteen kehittymistä toivottuun suuntaan lähinnä asemakaavoituksen kautta. Erikseen niin päätettäessä yleiskaavaa voidaan käyttää asemakaava-alueen ulkopuolella myös rakennusluvan myöntämisen perusteena. Yleiskaavan laatii kunta ja hyväksyy kunnanvaltuusto.

Vireillä olevat osayleiskaavat:

Kuortaneenjärven pohjoisosan yleiskaavoitus Kuortaneenjärven ranta-alueilla mukaan lukien Seurus ja Lapuanjoen ranta-alue Lapuan rajalle asti.

- * Kunnanhallitus on käynnistänyt kaavahankkeen 31.10.2016
- * Vuoden 2017 aikana laaditaan kaava-alueelta selvitykset mm. luontoselvitys, maisemaselvitys, rakennuskantainventointi, muinaisjäännösinventointi
- * Varsinainen kaavatyö käynnistyy 2018 alkuvuodesta

Hyväksytyt osayleiskaavat:

Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan tarkistaminen Lapuanjoen, Porkkuslammen, Mäyrynlammen ja Kuhajärven ranta-alueilla.

- * OAS ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä 7.7.2014 – 22.8.2014
- * Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 4.6.2015 -5.7.2015
- * Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan § 10 ja § 11, 23.3.2016
- * Kuhajärven eteläosaa ja Huikkolanniemeä koskeva päätös (KV § 10) ei lainvoimainen.

ASEMAKAAVAT

Asemakaava on kunnan määntäytön yksityiskohtainen suunnitelma. Asemakaavakartalla esitetään kaava-alueen rajat, eri käyttöön varattujen alueiden rajat ja niiden käyttötarkoitukset, rakentamisen määrä ja rakennusten sijoittelu. Kaavamääräyksillä voidaan antaa täsmentäviä määräyksiä esimerkiksi alueiden käytön rajoituksista, rakennusten korkeudesta tai kattomuodosta, autopaikoista, istutuksista, aitaamisesta tai suojelelusta. Asemakaavan laatii kunta ja hyväksyy kunnanvaltuusto.

Vireillä olevat asemakaavat:

Kirkonseudun asemakaavan tarkistus ja laajennus Sampolan alue

- * Kunnanhallitus päättänyt kaavoituksen aloittamisesta 113 § 8.8.2016
- * OAS ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä 2.1.2017 – 31.1.2017
- * Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 8.6.2017 – 9.7.2017
- * Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan §70, 11.9.2017

Asemakaava-alueen laajentaminen ja tarkistaminen Kuortaneen Urheiluopistosäätiön alueella

- * Kunnanhallitus päättänyt kaavoituksen aloittamisesta 132 § 5.9.2016
- * Tavoitteena OAS ja kaavaluonnos nähtäville kevät 2017

- * Kaavaehdotus on ollu nähtävillä 28.9.2017 – 29.10.2017
- * Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan §76, 13.11.2017

Puutarhakylän asemakaava

- * Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 2012
- * Kuortaneen kunta on alkuvuonna 2014 hakenut poikkeusta viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseksi tai heikentämiseksi, johon Ely antanut lokakuussa 2014 myönteisen päätöksen, joka ei ole saanut lainvoimaa
- * KHO antanut päätöksensä 17.10.2017 ja hyväksynyt valituksen

Kaavojen ajanmukaisuuden arviointi

Asemakaavoitustarpeita on lähinnä kunnan ostamilla alueilla ydinkeskustassa. Myös ranta-alueilla sekä vanhojen pääteiden varsilla on rakentamis- ja siten myös kaavoituspaineita. Vanhat asemakaavat ovat pääosin tarkoituksenmukaisia nykyiseen rakentamistarpeeseen.

Rakennusjärjestys

Nykyinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 21.12.2004 ja on saatavilla kunnan internet- sivuilla.

Viranomaisneuvottelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 8 §:n mukaisia kehittämiskeskusteluja pidetään vuosittain.

Lisäksi on lähinnä asemakaavoituksen ja osayleiskaavoituksen johdosta pidetty neuvotteluja ELY-keskuksen kanssa tarpeen mukaan.

Karttapalvelu

Kuortaneen kunnan alueella hyväksytyt kaavat löytyvät osoitteesta: <http://kuortane.karttatiimi.fi/>

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutosten jälkeen
Toimintatuotot	2 744 000		2 744 000	3 003 815	-259 815
Valmistus omaan käyttöön			0		0
Toimintamenot	-25 900 200		-25 900 200	-25 515 024	-385 176
Toimintakate	-23 156 200		-23 156 200	-22 511 209	-644 991
Verotulot	11 300 000			11 304 564	-4 564
Valtionosuudet	13 532 000			13 510 706	21 294
Rahoitustuotot ja -menot:					
Korkotulot	9 000			13 638	-4 638
Muut rahoitustulot	12 200			171 978	-159 778
Korkokulut	-15 000			5 331	-20 331
Muut rahoitusmenot	-1 700			-319 028	317 328
Vuosikate	1 680 300		1 680 300	2 175 979	-495 679
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 350 400		-1 350 400	-1 521 767	171 367
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	329 900		329 900	654 213	-324 313

4.3 Investointiosan toteutuminen

Kunnanhallitus	TA 2017	Ta muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Kuortaneen historia	-30 000		-30 000	-30 274	274
Jäähallin perusparannus	-40 000		-40 000	-38 000	-2 000
Yrityskiinteistö	-130 000		-130 000	0	-130 000
Tontit ja maa-alueet / osto				-31 566	31 566
Tontit ja maa-alueet / myynti				31 916	-31 916
Tekninen lautakunta / tilapalvelut			0		0
Yhteiskoulu	-25 000		-25 000	-23 428	-1 572
Lukio	-35 000		-35 000	-30 968	-4 032
Ruonan koulu	-20 000	4 000	-16 000	-15 376	-624
Yljiöen koulu	-20 000	10 000	-10 000	-8 778	-1 222
Leppälän koulu	-20 000	9 000	-11 000	-10 509	-491
Urheilukenttä	-40 000		-40 000	-40 753	753
Keskuskeittiö	-20 000	-80 000	-100 000	-97 423	-2 577
Vuokratalo I ja II	-40 000		-40 000	-37 308	-2 692
Kuismankartano	-1 000 000	950 000	-50 000	-34 892	-15 108
Yhdyskuntatekniikan palvelut			0		0
Asemakaavatiet ja piha-alueet perusj	-100 000	35 000	-65 000	-62 255	-2 745
Asemakaavatiet ja piha-alueet perusj	-60 000	-30 000	-90 000	-86 386	-3 614
Uudet asemakaavatiet	-25 000	25 000	0		0
Uudet asemakaavatiet	-70 000	10 000	-60 000	-58 435	-1 565
Katuvalaistus	-30 000		-30 000	-24 822	-5 178
Yksityistiet	-170 000	-110 000	-280 000	-282 895	2 895
Avustus	120 000	67 500	187 500	187 500	0
Vesi- ja viemärlaitos			0		0
Uudet Vesi- ja viemärijohdot	-60 000		-60 000	-53 247	-6 753
Uudet Vesi- ja viemärijohdot	-30 000		-30 000	-30 064	64
Uudet Vesi- ja viemärijohdot	-30 000	-30 000	-60 000	-57 526	-2 474
Vesilaitosinvestoinnit	-10 000		-10 000	-11 216	1 216
Viemärlaitosinvestoinnit	-10 000		-10 000	-5 265	-4 735
Tekpa	-20 000		-20 000	-18 649	-1 351
Investointien nettomeno yhteensä	-1 915 000	860 500	-1 054 500	-870 621	-183 879

4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 680 300		1 680 300	2 175 979	-495 679
Satunnaiset erät				0	0
Tulorahoituksen korjauserät				-122 647	122 647
Investointien rahavirta					0
Investointimenot	-2 035 000	793 000	-1 242 000	-1 090 037	-151 963
Rahoitusosuudet inv.menoihin	120 000	67 500	187 500	187 500	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	50 000	0	50 000	154 562	-104 562
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-184 700	860 500	675 800	1 305 359	-629 559
Rahoituksen rahavirta					0
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset	-700 000			-1 037 875	1 037 875
Antolainasaamisten vähennykset	100 000		100 000	647 650	-547 650
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 000		-2 000	-1 954	-46
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0	-1 030 000	1 030 000
Oman pääoman muutokset	3 000		3 000	0	3 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				-330 100	330 100
Vaikutus maksuvalmiuteen	-783 700	860 500	776 800	-446 921	1 223 721

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Kunnan tuloslaskelma

(ulkoinen)	2017	2016
Toimintatuotot		
*Myyntituotot	1 564 771,80	1 708 828,76
*Maksutuotot	293 106,21	271 211,86
*Tuet ja avustukset	137 061,81	121 748,25
*Muut toimintatuotot	1 008 875,33	812 968,11
	3 003 815,15	2 914 756,98
Toimintamenot		
*Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 726 362,49	-5 674 089,82
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 338 443,93	-1 508 053,00
Muut henkilösivukulut	-213 534,17	-339 178,10
*Palvelujen ostot	-16 129 794,58	-15 670 528,20
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 625 776,55	-1 622 969,54
*Avustukset	-221 961,95	-239 385,22
*Muut toimintamenot	-259 150,05	-198 031,71
	-25 515 023,72	-25 252 235,59
Toimintakate	-22 511 208,57	-22 337 478,61
Verotulot	11 304 563,68	11 110 924,83
Valtionosuudet	13 510 706,00	13 380 533,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-128 081,69	25 970,16
*Korkotuotot	13 638,47	15 295,82
*Muut rahoitustuotot	171 977,63	17 187,23
*Korkokulut	5 330,59	-5 226,39
*Muut rahoituskulut	-319 028,38	-1 286,50
Vuosikate	2 175 979,42	2 179 949,38
Poistot ja arvonalentumiset		
*Suunnitelman mukaiset poistot	-1 521 766,90	-1 189 195,24
*Keraluonteiset poistot		
Satunnaiset erät		
*Satunnaiset tuotot		
*Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	654 212,52	990 754,14
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	654 212,52	990 754,14

5.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 175 979,42	2 179 949,38
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-122 646,71	-32 513,21
Toiminnan rahavirta	<u>2 053 332,71</u>	<u>2 147 436,17</u>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 090 036,66	-1 827 023,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 500,00	58 000,00
Käyttöomaisuuden myyntituotot	154 562,46	144 798,71
Investointien rahavirta	<u>-747 974,20</u>	<u>-1 624 224,60</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	1 305 358,51	523 211,57
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 037 875,18	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	647 649,72	36 778,06
Antolainauksen muutokset yhteensä	<u>-390 225,46</u>	<u>36 778,06</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 954,00	-1 954,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 030 000,00	530 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	<u>-1 031 954,00</u>	<u>528 046,00</u>
Oman pääoman muutokset		4,20
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-85,76	-3 280,50
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-331 630,75	321 649,78
Korottomien velkojen muutos	1 616,44	-1 154 020,29
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-330 100,07	-835 651,01
Rahoituksen rahavirta	-1 752 279,53	-270 822,75
Rahavarojen muutos	-446 921,02	252 388,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 311 465,80	1 758 386,82
Rahavarat 1.1.	<u>1 758 386,82</u>	<u>1 505 998,00</u>
Rahavarojen muutos	-446 921,02	252 388,82

5.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	2 017	2 016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	2 447,67
Muut pitkävaikutteiset menot	513 087,00	528 881,34
	513 087,00	531 329,01
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 462 718,55	2 462 668,74
Rakennukset	8 886 039,85	9 609 757,94
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 864 662,52	5 847 667,96
Koneet ja kalusto	64 132,25	58 236,44
Muut aineelliset hyödykkeet	78 326,82	78 326,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39 064,18	9 190,25
	17 394 944,17	18 065 848,15
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 976 306,94	3 938 306,94
Muut lainasaamiset	2 218 960,98	1 818 732,02
Muut saamiset	2 904,53	12 908,03
	6 198 172,45	5 769 946,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	195 613,71	189 349,27
Muut toimeksiantojen varat		
	195 613,71	189 349,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	653 737,22	578 113,50
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	523 887,33	223 642,66
Siirtosaamiset	46 398,14	90 635,78
	1 224 022,69	892 391,94
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 158 247,51	1 154 001,08
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	153 218,29	604 385,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 837 305,82	27 207 252,18

VASTATTAVAA	2 017	2 016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664,38
Muut omat rahastot	691 304,51	691 304,51
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 710 914,31	720 160,17
Tilikauden yli-/alijäämä	654 212,52	990 754,14
	17 104 095,72	16 449 883,20
ARVOSTUSERÄT		
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	195 613,71	189 349,27
Muut toimeksiantojen pääomat	4 833,85	4 919,61
	200 447,56	194 268,88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	673 806,00	678 360,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
	673 806,00	678 360,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 300 000,00	7 330 000,00
Lyhennysosuudet	4 554,00	1 954,00
Saadut ennakot	35 356,58	16 964,44
Ostovelat	960 035,49	974 814,89
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	723 776,71	715 426,72
Siirtovelat	835 233,76	845 580,05
	8 858 956,54	9 884 740,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 837 305,82	27 207 252,18

5.4 Konsernin tuloslaskelma

(ulkoinen)	2017	2016
	euro	euro
Toimintatuotot	30 555 379,79	28 594 036,96
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Toimintamenot	-52 970 188,65	-50 667 043,12
Osuus osakkuusyht. Voitosta/tappiosta	-22 275,55	3 047,71
Toimintakate	-22 437 084,41	-22 069 958,45
Verotulot	11 304 563,68	11 110 924,83
Valtionosuudet	14 261 644,11	14 243 520,49
Rahoitustuotot ja -kulut		
*Korkotuotot	14 568,94	18 923,75
*Muut rahoitustuotot	187 894,98	27 233,23
*Korkokulut	-71 561,74	-96 723,13
*Muut rahoituskulut	-339 986,70	-17 253,97
Vuosikate	2 920 038,86	3 216 666,75
Poistot ja arvonalentumiset	-2 244 145,20	-1 916 321,03
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	675 893,66	1 300 345,72
Tilinpäätössiirrot	-93 632,86	-31 296,95
Vähemmistöosuudet	-11 325,49	-12 583,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	570 935,31	1 256 465,21

5.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 920 038,86	3 216 667
Satunnaiset erät	0,00	0
Tulorahoituksen korjaukset	-174 739,16	-28 993
Toiminnan rahavirta	2 745 299,70	3 187 673
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 819 203,88	-2 686 733
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 705,33	58 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	791 875,95	206 810
Investointien rahavirta	-1 839 622,60	-2 421 923
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	905 677,10	765 750
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 037 875,18	0
Antolainasaamisten vähennykset	649 035,98	39 446
Antolainauksen muutokset yhteensä	-388 839,20	39 446
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 206 121,75	521 605
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-266 218,00	-331 349
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 236 249,32	440 349
Lainakannan muutokset yhteensä	-296 345,57	630 605
Oman pääoman muutokset	-51 800,00	146 669
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	45 436,31	83 582
Vaihto-omaisuuden muutos	4 741,43	-9 027
Saamisten muutos	-464 115,14	40 080
Korottomien velkojen muutos	-37 583,82	-1 520 795
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-451 521,22	-1 406 160
Rahoituksen rahavirta	-1 188 505,99	-589 440
Rahavarojen muutos	-282 828,89	176 310
Rahavarat 31.12.	2 893 141,43	3 174 480
Rahavarat 1.1.	3 175 970,32	2 998 170
	-282 828,89	176 310

5.6 Konsernin tase

PYSYVÄT VASTAAVAT

	2017	2016
Aineettomat hyödykkeet	648 294,28	682 537,26
Aineettomat oikeudet	135 207,28	153 655,92
Konserniliikearvo	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	513 087,00	528 881,34
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	28 733 286,42	29 037 696,66
Maa ja vesialueet	2 660 206,83	2 682 258,39
Rakennukset	17 831 120,67	18 999 926,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 975 136,34	5 976 756,05
Koneet ja kalusto	665 813,49	622 619,09
Muut aineelliset hyödykkeet	294 713,32	285 808,45
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 306 295,77	470 328,49
Sijoitukset	2 681 115,17	2 276 902,71
Osakkuusyhteisöosuudet	459 914,90	470 290,04
Osakkeet ja osuudet	644 653,24	646 023,46
Muut lainasaamiset	1 570 136,07	1 145 293,37
Muut saamiset	6 410,96	15 295,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	230 525,94	233 635,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	218 467,69	223 209,13
Saamiset	2 998 304,94	2 502 548,84
Pitkäaikaiset saamiset	107 796,87	4 328,20
Lyhytaikaiset saamiset	2 890 508,07	2 498 220,64
Rahoitusarvopaperit	1 342 916,14	1 312 045,59
Rahat ja pankkisaamiset	1 550 225,29	1 862 434,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 403 135,87	38 131 010,47

VASTATTAVAA	2 017	2 016
OMA PÄÄOMA	17 744 147,49	17 250 878,76
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664,38
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lis.	0,00	0,00
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	108 184,58	112 194,18
Muut omat rahastot	393 708,08	395 044,81
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 623 655,14	1 439 510,18
Tilikauden yli- /alijäämä	570 935,31	1 256 465,21
VÄHEMMISTÖOSUUDET	94 206,92	82 881,43
KONSERNIRESERVI		
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	-0,01	0,00
Poistoero	-0,01	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	343 039,46	313 714,26
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	343 039,46	313 714,26
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	310 555,81	268 255,46
VIERAS PÄÄOMA	19 911 186,20	20 215 280,56
Pitkäaikainen	7 851 651,65	6 895 475,22
Lyhytaikainen	12 059 534,55	13 319 805,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 403 135,87	38 131 010,47

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut jaksotus- ja arvostusperiaatteet:

Tulot ja menot on merkitty kirjanpitoon suoriteperusteisen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä poistosuunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on tehty käyttöönottokauden alusta lukien.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Saamiset on arvostettu nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan.

6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt, Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisöt Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli ja Kuortaneen Areena Oy, joissa omistusosuus 50 %, sekä Kiint. Oy Kuortaneen Oivankulma, jossa omistusosuus 33,43 %.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

6.3 Tuloslaskelman liitetiedot

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaan tuloslaskelman liitteenä ovat toimintatuotot kunnan määritteleminä tehtäväkokonaisuuksina. Liikelaitoksista ilmoitetaan erikseen liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot.

Seuraavassa taulukossa toimintatuotot on esitetty toimielintasolla. Vesihuoltolaitos on eriytetty taseyksiköksi joten lisäerittelynä esitetään vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot.

Toimintatuotot (euroa)

	Konserni			Kunta	
	2017	2016		2017	2016
Yleishallinto	821 468	353 055	Kunnanhallitus	746 526	541 665
Sosiaali-terveyspalvelut	26 534 008	25 009 952	Perusturvatoimi		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	727 310	704 485	Sivistystoimi	633 470	584 125
Tekniset palvelut	2 372 456	2 750 762	Tekninen toimi	1 523 678	1 718 635
Ympäristöpalvelut	100 142	70 333	Ympäristötoimi	100 142	70 333
			Yhteensä	3 003 815	2 914 758
			Vesi- ja viemärlaitos	705 403	721 684

Verotulojen erittely (1000 €)

	2017	2016
Kunnan tulovero	9 700	9 655
Osuus yhteisöveron tuotosta	755	602
Kiinteistövero	850	855
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	11 305	11 111

Valtionosuuksien erittely (1000 euroa)

	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 042	12 978
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	(+) 3 264	(+) 3 258
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	468	403
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Valtionosuudet yhteensä	13 511	13 381

Palvelujen ostojen erittely (1000 €)

	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	13 578	13 380
Muiden palvelujen ostot	2 552	2 273
Yhteensä	16 130	15 653

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2012 § 52 hyväksynyt perusteet suunnitelman mukaisiksi poistoajoiksi ja -menetelmiksi 1.1.2013 lukien. Kaikki poistot tehdään tasapoistoina jaksostetuna poistoajan mukaan.

Muut pitkävaikutteiset menot

ATK-ohjelmistot

2 - 5 vuotta *

Muut

2 - 5 vuotta *

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

20 - 50 vuotta

Tehdas- ja tuotantorakennukset

20 - 30 vuotta

Talousrakennukset

10 - 20 vuotta

Vapaa-ajan rakennukset

20 - 30 vuotta

Asuinrakennukset

30 - 50 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot

15-20 vuotta

Sillat, laiturit ja uimalat

10-30 vuotta

Muut maa- ja vesirakenteet

15-30 vuotta

Vedenjakeluverkosto

30-40 vuotta

Viemäriverkko

30-40 vuotta

Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta
Maakaasuverkko	20-25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- ja yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolait.	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta

Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 -20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta
ATK-laitteet	3 -5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 -5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja Keskenkäisöt	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutos ja muuhun kuin tilikauteen liittyvät erät

Pakollisiin varauksiin ei ole kunnassa kirjattu mitään. Muuhun kuin tilikauteen liittyviä eräiä ei tuloslaskelmaan sisälly.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueet	585		108 174	32 513
Rakennukset	16 417		14 473	
Luovutusvoitot yht.				
Muut toimintakulut				
Luovutustappiot yht	-183 532			

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2017	2016
Osinkotuotot Kuusiolinnalla Terveys Oy	154 192	
Peruspo:n korot kuntayhtymiltä	14 558	14 058
Yhteensä	168 750	14 058

6.4 Tasetta koskevat liitetiedot

6.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot
Hankintameno 1.1	2 448	528 881
Lisäykset		282894,88
Rahoitusosuudet		-187 500
Vähennykset		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	-2 448	-111 189
Arvonlennukset ja palautukset		
Hankintameno 31.12	0	513 087

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
Hankintameno 1.1	2 462 669	9 609 758	5 847 668	58 237	78 327	9 190
Lisäykset	31 166	225 506	429 969	51 826		30 674
Rahoitusosuudet						
Vähennykset	-31 116					-800
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-652 229	-412 975	-45 931		
Arvonlennukset ja palautukset		-296 995				
Hankintameno 31.12	2 462 719	8 886 040	5 864 663	64 132	78 327	39 064

Rakennusten arvonalennuksiin on kirjattu kertomusvuoden aikana puretun Kuismankartanon vanhainkodin 31.12.2017 jäljellä ollut tasearvo.

Sijoitukset, Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet ja tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osakkuus ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1	310 167	2 597 553	1 029 047	1 540
Lisäykset			38 000	
Vähennykset				
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12	310 167	2 597 553	1 067 047	1 540
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12	310 167	2 597 553	1 067 047	1 540

Muut lainasaamiset

	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht	Saamiset muut yhteisöt	Lunastus- velvoitteiset teollisuushallit	Jvk-saamiset	Asuntorahasto lainasaamiset
Hankintameno 1.1	697 239	637 873	461 571	22 049	0	12 908
Lisäykset			768 645			
Vähennykset	-26 000		-320 367	-22 049		-10 004
Hankintameno 31.12	671 239	637 873	909 849	0	0	2 905
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12	671 239	637 873	909 849	0	0	2 905

Muihin lainasaamisiin on lisäksi kirjattu Verkko-osuuskunta Kuuskaistan saneerausohjelmaan sisältyvä 909 849 euron velka kunnalle. Velka syntyi Kuortaneen kunnan maksettua Verkko-osuuskunta Kuuskaistan lainat Op-Pohjola pankille lainojen takaajana.

Lainasaamisten vähennyksenä kirjattiin yhteensä -320 367 euron alaskirjaus, joka koostuu Verkko Osuuskunta Kuuskaistalle myönnetyn pääomailman (231.230 €) sekä sille myönnetystä antolainasta velkasaneerausohjelman mukaisen 70 % osuuden vakuudettomasta velasta (89.126,60 €).

Kuntayhtymäosuudet

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.
Kuusiokuntien terveys Ky	434 424			434 424
Eskoon sosiaalipalv. Ky	44 191			44 191
E-P:n sairaanhoitop. Ky	1 600 928			1 600 928
E-P:n liitto Ky	3 671			3 671
Seinäjoen koulutus Ky	514 339			514 339
Yhteensä	2 597 552			2 597 552

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus osuus	Konsernin omistus osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden tappiosta voitosta/
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokralatol	Kuortane	100,00%	100%	153	3155	-92
Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja	Kuortane	100,00%	100%	28	1396	-37
Kuntayhtymät						
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä	Alavus	20,84%	20,84%	341	1069	0
E-P:n sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	2,59%	2,59%	1696	4687	182
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	2,18%	2,18%	164	306	-9
Etelä-Pohjanmaan Liiton ky	Seinäjoki	2,17%	2,17%	33	20	2
Seinäjoen koulutusky	Seinäjoki	1,49%	1,49%	975	489	-11
Yhteis- ja omistusyhteisyyshyönteisöt						
Kiint Oy Kuort. Jäähalli	Kuortane	50,00%	50,00%	38	842	-24
Kiint. Oy Kuort. Oivankulma	Kuortane	33,44%	33,43%	447	1	2
Kuortaneen Areena Oy	Kuortane	50,00%	50,00%	-116	566	-4

Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		30 850		
Lainasaamiset	671 239			
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	671 239	30 850	697 239	6 665
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		15 573		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	15 573	0	39 233
Saamiset osakkuus ja omistusyht.				
Myyntisaamiset	0			
Lainasaamiset	637 873			
Muut saamiset	0			
Siirtosaamiset	0			
Yhteensä	637 873	0	637 873	310
Saamiset yhteensä	1 309 112	46 423	1 335 112	46 208

6.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	14 047 664	14 047 664	14 047 664	14 047 664
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14 047 664	14 047 664	14 047 664	14 047 664
Arvonkorotusrahasto 1.1	112 194	144 430		
Lisäykset				
Vähennykset		-32 236		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	112 194	112 194		
Muut omat rahastot 1.1	395 045	395 045	691 305	691 300
Lisäykset	11			4
Vähennykset	-1 348			
Muut omat rahasto yht 31.12.	393 708	395 045	691 305	691 305
Ed. tilikausien yli-alijäämä 1.1.	1 439 510	1 439 510	720 160	1 034 954
Tilikauden muutokset				
Ed. tilikausien ylijäämä yli-alijäämä 31.12.	1 180 135	1 439 510	990 754	720 160
Tilikauden yli-/alijäämä	570 935	1 256 465	654 213	990 754
Oma pääoma yhteensä	17 744 147	17 250 879	17 104 096	16 449 883

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat ja niiden osat, jotka erääntyvät 1.1.2019 tai sen jälkeen

Lainan antaja	2017	2016
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	673 806	678 360
Yhteensä	673 806	678 360

Vieras pääoma tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat	1082	24		1478
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	1082	24		1478

6.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Kunnalla ei ole velkaa, joiden vakuudeksi olisi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita.

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut yhteensä	214 414			
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	*) 23 322			
Leasingvastuut yhteensä	143 680	55 086	5 644	8 781
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	49 589			
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 150 633	1 059 833		
Pakolliset varaukset	331 049	301 070		

*) E-P:n Shp:n tieto puuttuu

Takaukset samaan konserniin	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			5 100 021	3 882 164
Jäljellä oleva pääoma	1 982 259		3 093 126	2 064 018

Konsernin tytäryhteisöjen puolesta annetut takausvastuut kasvoivat päättyneellä tilikaudella, kun Koy Kuortaneen Koulumajan peruskorjausta varten ottamalle Kuntarahoituksen 350 000 lainalle myönnettiin omavelkainen takaus (Kvalt 26.5.2016 § 29). Vastavakuutena ensisijainen 350 000 euron kiinnitys tilaan Paukkula (300-401-73-0).

Koy Kuortaneen Jäähalli Oy:lle, joka on konsernin osakkuusyhteisö, myönnettiin omavelkainen takaus Jäähalliyhtiön Nordeasta ottamalle 867.857 euron lainalle hallin peruskorjausta ja laajennusta varten. Vastavakuutena jäähalliin ja vuokraoikeuteen kiinnitetyt panttikirjat yhteisarvoltaan 500 000 euroa.

Muut vastuusitoumukset	Kunta	
	2017	2016
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 274 204	3 506 826
Jäljellä oleva pääoma	1 679 710	2 617 339

Muiden yhteistyökumppanien puolesta annetut takausvastuut ovat vähentyneet, kun Lakeuden Etappi Oy:n alkuperäisen vastuusitoumuksen mukainen 313.670,48 euron velka on tullut loppuunmaksetuksi ja kun Verkko-osuukunta Kuuskaistan alkuperäisen vastuusitoumuksen mukaiset 918.952 euron lainat tulivat maksetuiksi.

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	20 657 210	17 913 646
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	13 653	13 371

7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos

Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitetiedot. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään jatkossa siihen, että tilinpäätöksessä ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

7.1.1 Tuloslaskelmat

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2017	2016
Liikevaihto	445 646	460 961
Vesimaksut (ulk)	414 352	414 315
Vesimaksut (sis)	17 203	21 080
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	14 091	25 566
Materiaalit ja palvelut	-122 486	-124 075
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-121 973	-123 856
Varastojen lisäys tai vähennys	0	0
Muut kulut	-512	-219
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-67 481	-78 302
Palkat ja palkkiot	-53 153	-59 506
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 299	-15 104
Muut henkilösivukulut	-2 030	-3 692
Poistot ja arvonalentumiset	-31 221	-27 645
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 221	-27 645
Arvonalentumiset		
Rahoitustuotot ja kulut		
Viivästyskorkotulot	362	
Liiketoiminnan muut kulut	-34 435	-32 430
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	190 385	198 509
Tilikauden ylijäämä	190 385	198 509
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Voitto %	43	43
Sijoitetun pääoman tuotto,%	6	6

Sekä vesihuoltolaitoksen että viemärlaitoksen tuloslaskelman tunnusluvut, voitto-%:a lukuun ottamatta on laskettu koko vesihuoltolaitoksen osalta yhteensä.

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2017	2016
Liikevaihto	306 084	316 687
Vesimaksut (ulk)	240 037	236 136
Vesimaksut (sis)	25 899	32 236
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	40 147	48 316
Materiaalit ja palvelut	-25 048	-30 156
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-24 826	-29 937
Varastojen lisäys tai vähennys	0	0
Muut kulut	-222	-219
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-55 987	-62 229
Palkat ja palkkiot	-46 289	-50 063
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-7 928	-9 042
Muut henkilösivukulut	-1 770	-3 124
Poistot ja arvonalentumiset	-82 370	-82 191
Suunnitelman mukaiset poistot	-82 370	-82 191
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-176 829	-173 670
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	-34 151	-31 558
Tilikauden ylijäämä	-34 151	-31 558
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 017	2 016
Voitto %	-11	-10
Sijoitetun pääoman tuotto,%	6	6

7.1.2 Rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS

	2 017	2 016
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä	156 234	166 951
Poistot ja arvonalentumiset	113 591	109 836
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
	269 825	276 787
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-157 317	-91 721
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyv.vast.hyödykk. Luovutustulot	0	0
	-157 317	-91 721
Toiminnan ja investointien rahavirta	112 508	185 066
Rahoituksen rahavirta	-100 170	94 119
Lainakannan muutokset		
Pa.lainojen lisäys kunnalta		
Pa.lainojen vähennys kunnalle		
La.lainojen muutos kunnalta	-98 728	96 767
La.lainojen muutos muilta	-1 048	-203
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-394	-2 446
Rahoituksen rahavirta		
Rahavarojen muutos	12 338	279 185
RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirta	112 508	185 066
Investointien tulo-rahoitus%	172	302
Kassan riittävyys pv	415	674

7.1.3 Tase

TASE

VASTAAVAA	31.12.2016	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	2 538 953	2 495 228
Maa- ja vesialueet	15 678	15 678
Rakennukset	6 881	8 281
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 516 394	2 471 269
Koneet ja kalusto	0	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 538 953	2 495 228
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	393 234	364 115
Yhdystili	717 569	714 579
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 110 803	1 078 694
VASTAAVAA	3 649 756	3 573 922
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 802 566	1 802 566
Edellisten tilien voitto/tappio	966 128	799 177
Tilikauden yli-/alijäämä	156 234	166 951
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 924 928	2 768 694
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liittymismaksut (pal.kelp)	586 308	567 585
Lyhytaikainen vieras pääoma	121 103	219 831
Lomapalkkavelka	17 418	17 812
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	724 829	805 228
VASTATTAVAA	3 649 756	3 573 922
TASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Omavararaisuusaste %	80	77
Suhteellinen velkaantuneisuus %	96	106
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	1 122	966

7.1.4. Toimintakertomus 2017

Toiminta-ajatus

Vesi- ja viemärlaitoksen häiriöttömästä toiminnasta huolehtiminen.
Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärlaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta.

Toiminta

Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Kari Merijärvi.

Merkittävä vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta lisäävä tekona on ollut, kun kaikki paperiset vesi- ja viemäriinjoja kuvaavat suunnitelmakartat on tallennettu sähköiseen muotoon yhteen keskitettyyn karttaohjelmaan.

Kuluvana vuonna 2017 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Kunnan jakeluvesiverkoston Lappavesi Oy:n rakentama syöttövesijohtoputki Lappakankaalta on osoittautunut toimivaksi ja toimintavarmuutta lisäävänä ratkaisuna.

Uusia sopimuksia liittymisestä kunnan vesijohtoverkoston tehtiin 6 kpl ja viemäriverkoston 7 kpl. Vesimittareita vaihdettiin 243 kpl, pääasiassa Ruonalla ja Salmella. Monivuotinen koko kunnan vesimittareiden vaihto-operaatio saatiin näin päätökseen.

Jätevesipumppaamot huollettiin vuosisopimuksen mukaisesti.

Vesitorni tyhjättiin, siivottiin ja puhdistettiin. Samalla voitiin suorittaa silmämääräinen tarkastus vesitornin rakenteisiin ja yleiseen kuntoon.

Kaarangan alavesisäiliön paineenkorotusasema puhdistettiin, siivottiin ja tehtiin silmämääräinen tarkastus.

Vettä on ostettu Porrasojalta 214 036m³ ja Lahdenkankaalta 50 969m³, lisäksi Alavuden verkostosta muutamia tuhansia kuutioita.

Jätevettä pumpattiin Lapuan jätevesipuhdistamolle 125 699m³.

Tavoitteet vuodelle 2017

Vanhon vesijohtojen ja viemäriverkoston saneeramista, pumppujen saneeraamisia

Mittari: Parannettua viemäriverkostoa tai vesijohtoverkostoa m

Tavoitetaso: Vanhan valurautaisen vesijohdon uusiminen välillä Yhteiskoulu-Seurantalo, Kirkkotien pumppaamon viemäriverkoston poisjohtaminen Rantatieltä Hallisenlammen rantaa myöten

(Toteutuma:) Työt ovat valmistuneet

Valvontatutkimusohjelma

Vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön Valviran edellyttämän valvontatutkimusohjelman kunnan terveydensuojeluviranomaisen suostumuksella ensimmäisen kerran 1.1.2013 alkaen ja se on ollut voimassa viisi vuotta aina 31.12.2017 saakka. Uusi Valvontatutkimusohjelma on laadittu talven 2018 aikana niin, että se on voimassa 1.5.2018 - 30.4.2023 välisen ajan.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 10 kappaletta ja raakavesinäytteet huolehtii Lappavesi Oy.

Jätevedestä otetaan näyte kerran kuukaudessa esikäsittelylaitokselta. Näyte otetaan Lapuan Jätevesi Oy:lle pumpattavasta lähtevästä jätevedestä. Lapuan Jätevesi Oy:n puhdistamon 7.7.2010 saatu ympäristölupa edellyttää korkeaa puhdistustehoa, näyteenotot tukevat tätä valvontaa.

Vedenlaatumietoja

Tutkimus	Laatu	Minimi	Keskisarvo	Maksimi	EU vaat/suos	Oma tavoite
pH		7,6	7,8	8,1	6,5-9,5	7,5-8,0
Sähköjohtavuus	µS/cm	140,0	165,9	180,0		
Sameus	FTU	0,2	0,2	0,4	< 1	< 0,5
Fe	µg/l	6,7	55,9	186,0	< 200	< 50
Mn	µg/l	0,3	2,5	8,6	< 50	< 30
Al	µg/l	51,3	91,1	132,0	< 200	< 100
COD	mg/l	0,7	1,2	2,1	< 5	< 3
Kolif. bakteerit	pmy/100ml	0,0	0,0	0,0	0	0
E. Coli	pmy/100ml	0,0	0,0	0,0	0	0
Heterotrof. pes	pmy/ml	0,0	1,1	6,0	ei epäta v. muutoksia	

Arvio tulevasta kehityksestä

Laitoksen vesitoimittajalla Lappavesi Oy:llä on käytettävissään määrän ja laadun suhteen riittävät pohjavesivarat talousvesitarpeisiin. Vesihuoltolaitoksen tase on vahva, joka turvaa tulevat uudet investointihankkeet ja peruskorjaustarpeet.

Arvio riskeistä ja riskien hallinnasta

Vesihuoltolaitoksen suurimmat toiminnalliset riskit ovat laaja-alainen tai pitkäkestoinen sähkökatko, tärkeän vesijohdon vaikeasti korjattava rikkoutuminen ja veden tarpeen äkillinen merkittävä lisäys.

Syöttölinja Porrassojan vedenkäsittelylaitoksen on rakennettu 1970 -luvulta ja materiaalina himaniitti, mutta Lappavesi Oy on rakentanut uuden syöttövesijohtolinjan 2016. Suurin osa verkostosta on rakennettu -80 -luvulla PVC- ja PE- muoviputkesta.

Tällä rakennetulla uudella vesijohtolinjalla veden toimittaja varautuu etenkin ikääntyvän jakeluverkoston ongelmatilanteisiin tavoitteenaan talousveden saannin turvaaminen kaikille asiakkaille silloinkin, kun tärkeitä teknisiä järjestelmiä menee epäkuuntoon, tai kun raakaveden saatavuus esimerkiksi usean perättäisen kuivan vuoden seurauksena huononee.

Nokian vesikriisin jälkeisten v.2008 tehtyjen tarkastusten jälkeen kaikille jätevesipumppaamoille, joille tulee talousvesi, on lisätty takaiskuventtiilit. Kaikki kytkennät on tarkastettu, eikä mahdollisuutta talousveden pilaantumiseen ole.

Riskien pienentämiseksi on 2000-luvulla veden toimittaja hankkinut varavoimakoneet päävedenottamolle. Kuortaneen varavesijohdon myötä toimintavarmuus saadaan nykykriteerein arvioituna hyvälle tasolle.

Toiminnan tärkein ympäristöriski on pohjaveden pinnan voimakas ja/tai pysyvä aleneminen pohjavesiesiintymän ylikuormituksen, poikkeuksellisten sääolojen tai muun seurauksena. Tätä riskiä hallitaan pohjavesipintojen ja vedenoton jatkuvalla seurannalla ja vedenottoa hajauttamalla. Vesipinnan pitkän ajan trendit käyttämällä tärkeillä pohjavesialueilla ovat olleet loivassa nousussa vuodesta 1996.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Vesihuoltolaitoksen aineellisen omaisuuden 2017 kirjanpitoarvon nettomuutos oli 43 725 euroa. Merkittävin valmistunut investointityö oli vanhan valurautaisen vesijohtolinjan uudistaminen välillä Yhteiskoulu - Nuorisoseuran talo. Tämä vesijohtotyö varmisti omalta osaltaan keskustaajamaan vedensaannin, kun ikääntynyttä vesijohtoa uudistettiin. Investoinnin arvo oli 57 500 euroa.

Toinen merkittävä hanke oli Leppälänkylässä olevan Uitonnurkan alueella olevan vanhan vesijohto-osuuden korvaaminen 50 mm vesijohtoputkesta 90 mm vesijohtoputkeen. Tällä toimenpiteellä varmistettiin Leppälänkylässä asukkaiden ja yritysten riittävä vedensaanti suuremmalla putkikoolla. Molemmat investoinnit rahoitettiin kassasta.

Lisäksi vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksia ja rakentamisia on tehty tarpeen mukaan esim. katujen ja piha-alueiden peruskorjauksien yhteydessä.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2014 alkaen seuraavat:

- vesi 1,23€ (alv 0 %)
- jätevesi 2,45€ (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspuolelta vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään veden ja jäteveden osalta

Henkilöstö

Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Kari Merijärvi.

Virkanimike (nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite)	Vastuu ja tehtäväkuvaus
Tekninen johtaja Martti Ranta p. (06) 2525 2600, 0400-484 838 martti.ranta@kuortane.fi	Vesilaitoksen päällikkö Työnjohto, vastaavan vesilaitoksen hoitajan esimies Vesilaitoksen toimintojen tunteminen
Kiinteistöpäällikkö Arto Ojala p. (06) 2525 2610, 044-5502 545 arto.ojala@kuortane.fi	Teknisen johtajan sijainen Vesilaitoksen toimintojen tukeminen
Vastaava vesilaitoksen hoitaja Kari Merijärvi p. 0400-264080 kari.merijarvi@kuortane.fi	Vastaa talousveden laadusta ja näytteenotosta Kunnossapito, huolto, päivystys
Osastosihteeri Ritva Arosarka p. (06) 2525 2601 ritva.arosarka@kuortane.fi	Laskutus, kirjanpito
Kunnanjohtaja Pentti Turunen p. (06) 252 2001, 0400 662 978 pentti.turunen@kuortane.fi	Tiedottaminen erityistilanteissa

8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAKAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

8.1 Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2017

	Vakinaiset kokoaikaiset	Vakinaiset osa-aikaiset	Määrä- aikaiset kokoaikaiset	Määrä- aikaiset osa-aikaiset	Työllistetyt	Vakituisen henkilöstö yhteensä	Vakituisen henkilöstön muutos 31.12. 2016 tilanteesta
Yleishallinto	9	0	0	0	0	9	0
Sivistystoimi	84	3	20	12	1	87	+2
Tekninen toimi	39	5	2	0	3	44	0
YHTEENSÄ	132	8	22	12	4	140	+2

8.2 Tilintarkastuksen palkkiot

	2017	2016
Tilintarkastus BDO Auditor	6300	7 201
Muut palkkiot	4475	4 350
Palkkiot yhteensä	10775	11 551

9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Tilikauden tulos vuodelta 2017 on 654 212,52 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2017 ylijäämäinen tulos ylijäämänä kirjataan tilikauden ylijäämä / alijäämätilille. Vuoden 2017 ylijäämäkirjauksen jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 2.365.126,83 euroa.

Kertomusvuoden tulos on noin 320 000 euro parempi vuoden 2017 talousarvioon nähden. Tähän vaikuttivat toisaalta tulojen kertyminen budjetoitua paremmin ja toisaalta toimintamenojen alittuminen budjetoituun nähden. Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat lähes budjetoidusti.

Toteutuessaan maan hallituksen valmisteleva sote- ja maakuntauudistus merkitsee suurta muutosta vuoden 2020 alusta lukien kuntatalouden kokonaisuuteen ja rakenteeseen. Menojen ja tulojen muutosten lisäksi moniin toimintoihin kohdistuu muutoksia, joilla on taloudellisia vaikutuksia, kuten omaisuusjärjestelyt. Mahdollinen uudistus tulee huomioida tasapainoisen käyttötalouden suunnittelussa.

Talouden tavoitteena tulee edelleen olla taseen ylijäämän vahvistaminen ja hallittu velanotto.

Kuortaneella 3.4.2018

Annu Ridanpää-Taittonen, pj

Anne Haapa-aho, vpj

Ilpo Koivisto, jäsen

Antti Yli-Hynnälä, jäsen

Tauno Lampinen, jäsen

Eeli Mäki-Mustapää, jäsen

Marita Mäki-Kahra, jäsen

Pentti Turunen, kunnanjohtaja

Kuortaneen kunta

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilikauden 1.1.2017 – 31.12.2017 tilinpäätöksen tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kuortaneella _____.____.2018

BDO Audiator Oy

**Tuula Ylikangas
JHTT HTM**

10. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT

Tositesarja	10 Pankkitositteet
	20 Ostolaskut/hallinto-osasto
	22 Ostolaskut/perusturva
	23 Ostolaskut/sivistysosasto
	25 Ostolaskut/ympäristöosasto
	27 Ostolaskut/vesihuoltolaitos
	30 Myyntilaskut/hallinto-osasto
	32 Myyntilaskut/perusturva
	33 Myyntilaskut/sivistysosasto
	35 Myyntilaskut/ympäristöosasto
	37 Myyntilaskut/vesihuoltolaitos
	40 Palkkatapahtumat
	50 Ostoreskontran maksut
	60 Myyntireskontran suoritukset
	72 Päivähoitomaksulaskutus
	90 Muistiotositteet

Pääkirja
Päiväkirja
Tapahtumaraportti